

CURTEA DE CONTURI
A REPUBLICII MOLDOVA

2016
RAPORT DE
ACTIVITATE

www.ccrm.md

CURTEA DE CONTURI
A REPUBLICII MOLDOVA

RAPORTUL DE ACTIVITATE AL CURȚII DE CONTURI PE ANUL 2016

Corecți în abordări, credibili în acțiuni!

Curtea de Conturi a Republicii Moldova

Tel (022) 23-25-79
Fax (022) 23-30-20

Republica Moldova, mun. Chișinău,
bd. Ștefan cel Mare și Sfânt nr. 69

Site: www.ccrm.md
ccrm@ccrm.md

Cuprins

Acronime	3
Sumarul Raportului de activitate al Curții de Conturi pe anul 2016	5
Cuvânt înainte	6
1. Gestiunea Curții de Conturi	8
1.1 Organigrama Curții de Conturi	8
1.2 Priorități strategice	10
2. Activitățile și performanțele Curții de Conturi	11
2.1 Evoluția principalilor indicatori	11
2.2 Activitatea de audit	13
2.3 Activitatea juridică	17
2.4 Activitatea de combatere a fraudei și corupției	18
2.5 Activitatea metodologică	21
2.6 Activitatea internațională	22
2.7 Proiecte de consolidare instituțională	27
3. Susținerea activităților Curții de Conturi	29
3.1 Resursele umane	29
3.2 Tehnologiile informaționale	32
3.3 Resursele financiare	33
4. Asigurarea transparenței	34
5. Implementarea sistemului de management financiar și control	40
6. Perspective și provocări	41
Anexa nr.1	43
Anexa nr. 2	44
Anexa nr. 3	51
Anexa nr. 4	54
Anexa nr. 5	55
Curtea de Conturi a Republicii Moldova	56

Acronime

APC	Autorități publice centrale
BM	Banca Mondială
BPN	Bugetul public național
CCRM	Curtea de Conturi a Republicii Moldova
CNA	Centrul Național Anticorupție
CSI	Comunitatea Statelor Independente
ANI	Autoritatea Națională de Integritate
EUROSAI	Organizația Europeană a Instituțiilor Supreme de Audit
INCOSAI	Congresul INTOSAI
INTOSAI	Organizația Internațională a Instituțiilor Supreme de Audit
ISA	Instituția Supremă de Audit
ISSAI	Standardele Internaționale ale Instituțiilor Supreme de Audit
MFC	Management Financiar și Control
OCT	Oficiu cadastral teritorial
ONAS	Oficiul Național de Audit al Suediei
SA	Societate pe Acțiuni
UAT	Unitate administrativ-teritorială
UE	Uniunea Europeană
TI	Tehnologii Informaționale

Sumarul Raportului de activitate al Curții de Conturi pe anul 2016

În acest an Curtea de Conturi vine cu o nouă structură a Raportului său de activitate, astfel înlesnind lectura și accesul cititorilor, acesta cuprinzând în esență cele mai semnificative activități și performanțe ale instituției.

Raportul de activitate al Curții de Conturi pe anul 2016 integrează 5 compartimente ce vizează: gestiunea, activitatea de bază și de suport, resursele alocate, asigurarea transparenței, perspectivele și provocările de viitor ale instituției.

Gestiunea Curții de Conturi – este capitolul în care ne-am propus să facem cunoscut mandatul și structura Curții, precum și cadrul legal aferent activității de audit, accentul fiind pus pe prioritățile strategice asumate, dar și pe cele realizate în decursul perioadei de raportare. La fel, în acest capitol sunt expuși principalii indicatori de performanță ai Curții de Conturi, un loc aparte deținându-l impactul cifric al activității de audit.

Activitățile Curții de Conturi – compartimentul prezintă cele mai importante rezultate ale activității de bază a instituției – cea de audit public extern, precum și activitatea de suport aferentă acesteia, și anume realizările în domeniul juridic și metodologic, activitatea pe plan internațional, colaborarea bilaterală și multilaterală cu alte instituții supreme de audit.

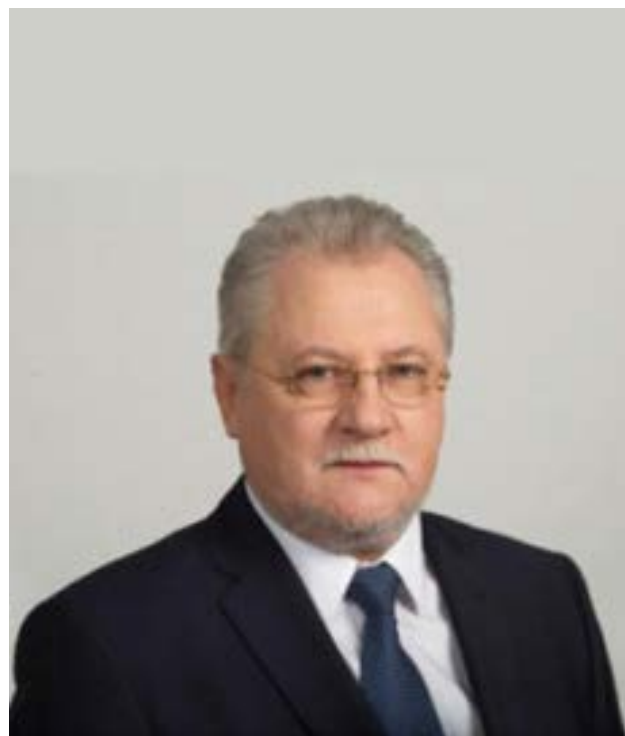
Susținerea activităților Curții de Conturi – este partea din Raport ce oferă o informație succintă cu privire la resursele (umane, financiare, TI) alocate pe parcursul anului 2016 pentru asigurarea bunei organizări și funcționării a Curții de Conturi.

Asigurarea transparenței – este compartimentul dedicat cadrului de respectare a principiului transparenței în activitatea Curții de Conturi, susținut prin organizarea de mese rotunde, întruniri cu reprezentanții societății civile și organelor de drept, entităților auditate și altor părți interesate.

Perspective și provocări – este capitolul ce aduce în vizor perspectivele și provocările Instituției Supreme de Audit pentru perioadele viitoare, prevăzute atât de Planul de Dezvoltare Strategică pe anii 2016-2020, cât și de strategiile naționale.

Prezentul Raport de activitate este destinat Parlamentului, partenerilor de dezvoltare, societății civile, mass-mediei, altor autorități, instituții și organizații interesate. Raportul de activitate al Curții de Conturi pe anul 2016 este publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și este plasat pe pagina web la compartimentul Publicații, Rapoartele Curții de Conturi (www.ccrm.md).

Cuvânt înainte

„Primus inter pares!”

Stimate cititor,

A devenit deja o tradiție, în spiritul bunelor practici de management instituțional, când Curtea de Conturi face bilanțul anual de activitate. Scopul acestui Raport este să punem la dispoziția publicului sinteza celor mai relevante date privind activitatea de profil a Curții, organizarea și funcționarea instituției, principalii indicatori de rezultat și impactul acestora.

În anul 2016 și-a început mandatul actuala conducere, fiind desemnată noua componentă a Curții de Conturi, care și-a asumat continuitatea în opera de modernizare instituțională și de dezvoltare a auditului public extern.

În această ordine de idei, Plenul a întocmit și prezentat Parlamentului Raportul anual 2015 asupra administrării și întrebuințării resurselor financiare publice și patrimoniului public. De asemenea, au fost întreprinse acțiuni ce vizează organizarea instituțională, cele mai importante fiind elaborarea și înaintarea în Parlament a proiectului Legii privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi,

revizuirea și aprobarea în redacție nouă a Planului de Dezvoltare Strategică pe anii 2016-2020. Totodată, structura organizațională a fost adaptată la noile obiective în vederea realizării dezideratului „Corecți în abordări, credibili în acțiuni”.

Prezentul Raport cuprinde informații cu referire la mandatul, competența, atribuțiile și rezultatele activității desfășurate pentru îndeplinirea acestora, resursele umane și financiare ale Curții, transpunând în practică standardul INTOSAI ISSAI 21 privind transparența și responsabilitatea, potrivit căruia „... instituțiile supreme de audit își fac publice mandatul, responsabilitățile, misiunea, strategia și relațiile cu diferite părți interesate, inclusiv cu Parlamentul și Executivul”.

Pentru asigurarea calității misiunilor de audit au fost revizuite și armonizate regulamentele interne aferente exercițiului de audit public, acestea fiind susținute de asistența tehnică acordată de partenerii strategici de dezvoltare.

În calitatea sa de Instituție Supremă de Audit, Curtea verifică dacă fondurile publice sunt corect contabilizate și cheltuite în conformitate cu reglementările aplicabile, precum și dacă resursele disponibile sunt redistribuite potrivit principiului cost-eficiență.

În anul 2016 auditorii Curții de Conturi au efectuat 38 de misiuni de audit, fiind cuprinse 348 de entități publice.

Rezultatele auditurilor realizate au fost transmise Parlamentului, Guvernului, celorlalte autorități și instituții publice centrale și locale, acestea fiind accesibile publicului larg pe site-ul www.ccrm.md.

Vă doresc lectură plăcută, în speranța că informațiile cuprinse în acest Raport vă vor oferi o imagine completă asupra activității Curții de Conturi.

Cu deosebită considerație,

**Veaceslav UNTILA,
Președinte**

Cine suntem

Curtea de Conturi este autoritatea publică a Republicii Moldova care exercită controlul asupra formării, administrării și întrebuințării resurselor financiare publice și administrării patrimoniului public, prin realizarea auditului extern în sectorul public, confirmând adeziunea la standardele internaționale privind cele mai bune practici în domeniul auditului public extern.

Rolul nostru

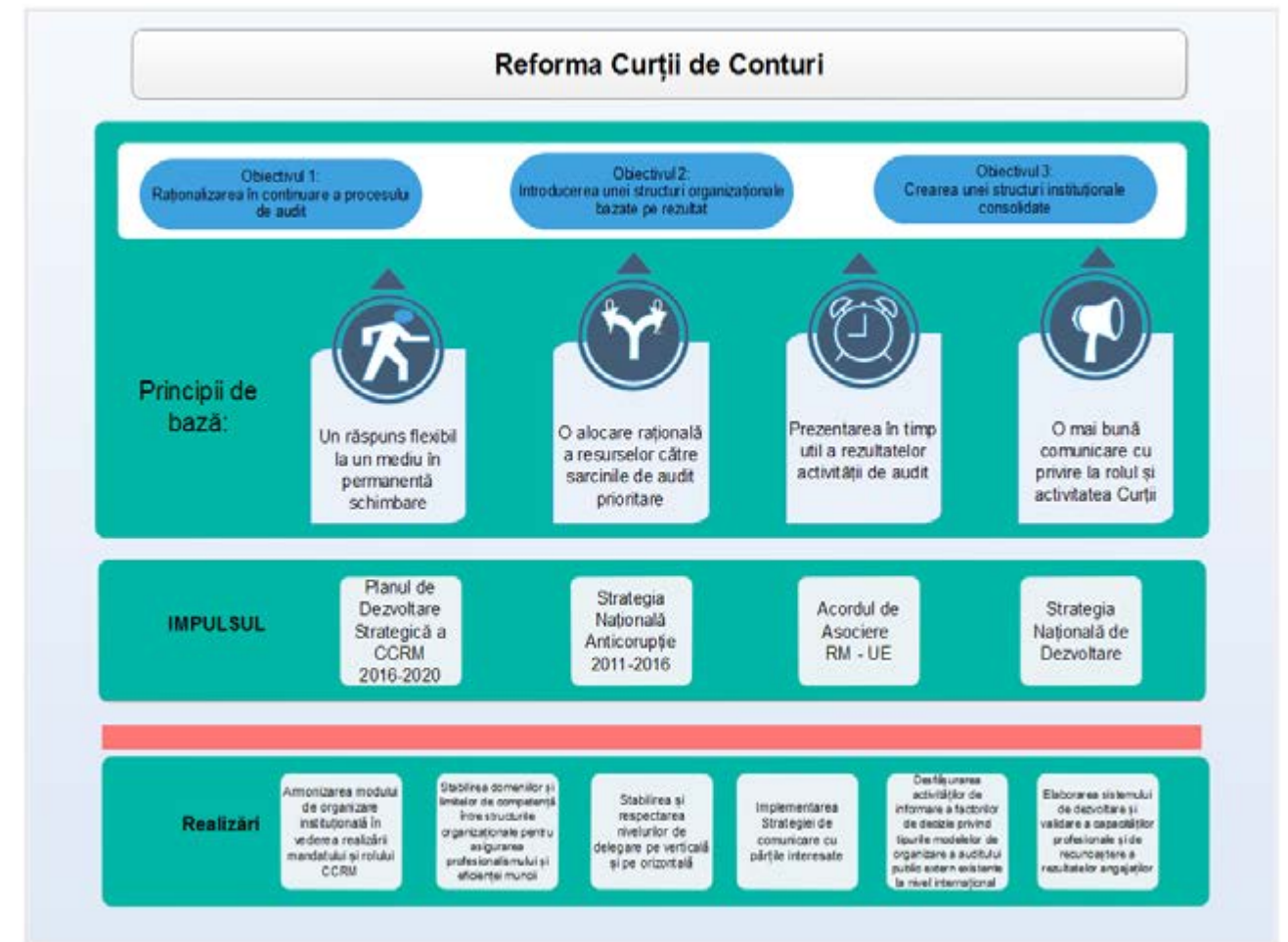
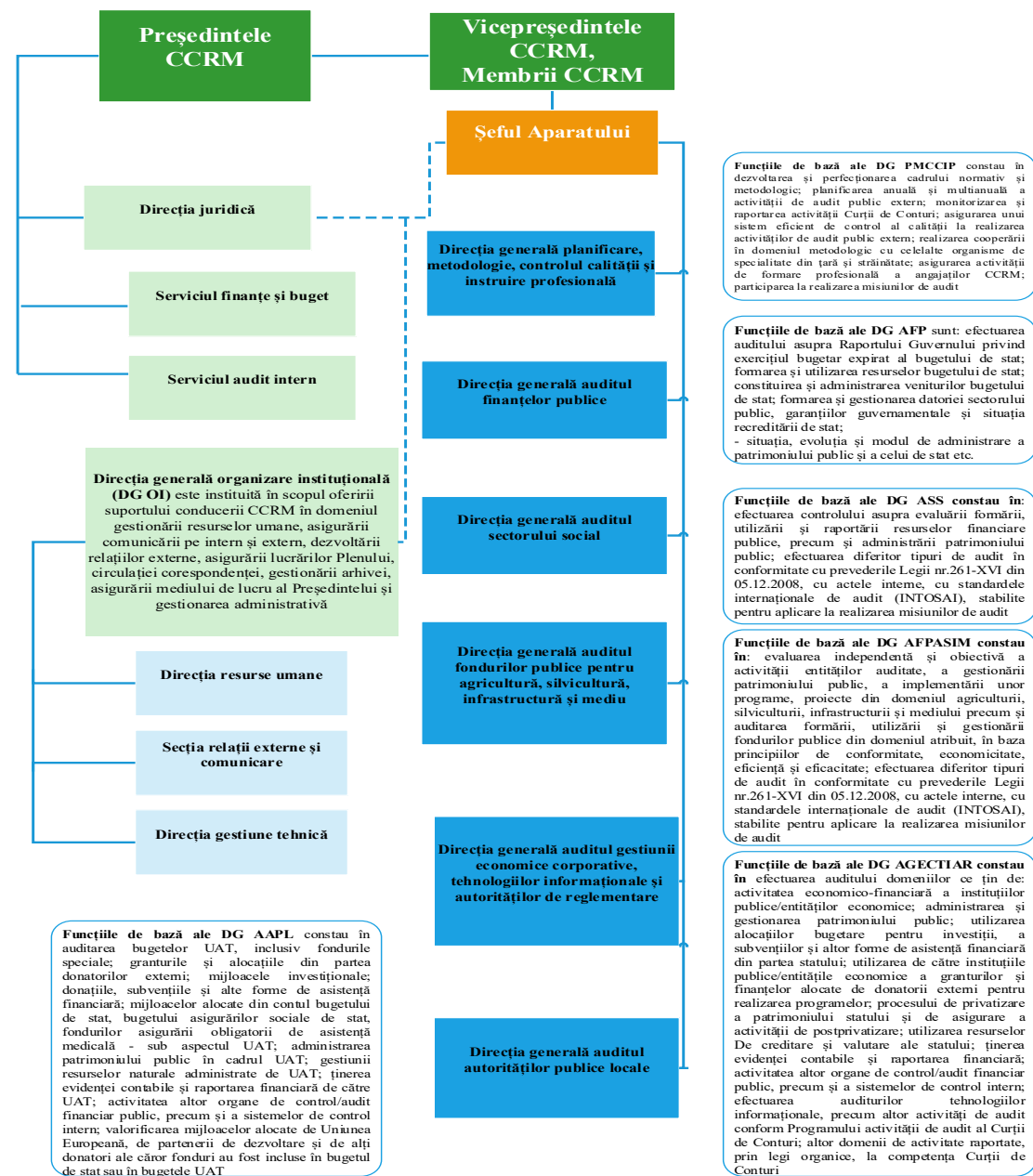
Curtea de Conturi tinde spre consolidarea și fortificarea instituțională în corespundere cu noile exigențe, astfel ca să-și desfășoare activitatea conform principiului de cost-eficiență, prin exercitarea unor audituri independente, credibile, transparente și profesionale, în scopul promovării în instituțiile publice a standardelor înalte de management financiar și control în beneficiul cetățenilor Republicii Moldova.

1. Gestiunea Curții de Conturi

1.1 Organigrama Curții de Conturi

„Să formezi o echipă e doar începutul, să rămâi împreună e progresul, să lucrezi împreună e succesul.”
(Henry Ford)

În 2016 Curtea de Conturi a operat modificări în structura organizațională, accentul fiind pus pe specializarea per domenii a subdiviziunilor de audit. Astfel, Organigrama Curții de Conturi cuprinde următoarea structură:

Un răspuns flexibil la un mediu în permanentă schimbare. Curtea de Conturi a implementat un nou proces de planificare a activităților, care permite prognozarea acestora reieșind din prioritățile naționale și instituționale în baza analizei de riscuri.

O gestionare rațională a resurselor către sarcinile de audit prioritare. Instituția Supremă de Audit își organizează personalul în echipe constituite conform competențelor, ceea ce permite o mobilizare mai bună asupra activităților prioritare. De asemenea, Curtea de Conturi tinde să repartizeze „persoana potrivită pentru activitatea potrivită”, aceasta determinând valorificarea rezultativă a cunoștințelor și potențialului angajaților.

Prezentarea în timp util a rezultatelor activității de audit. Curtea tinde să realizeze și să raporteze misiuni de audit în timp util, astfel încât entitățile auditate să aibă timp suficient pentru luarea deciziilor de redresare/corectare a deficiențelor și neregularităților atestate.

O mai bună comunicare cu privire la rolul și activitatea Curții. Instituția mediatizează și popularizează rezultatele activităților de audit, prin transmiterea publică a ședințelor Plenului, plasarea pe pagina web a hotărârilor și rapoartelor de audit, publicarea acestora în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, participarea în comisiile de profil ale Parlamentului, organizarea meselor rotunde cu ONG și societatea civilă, colaborarea cu Ministerul Finanțelor privind auditul intern etc.

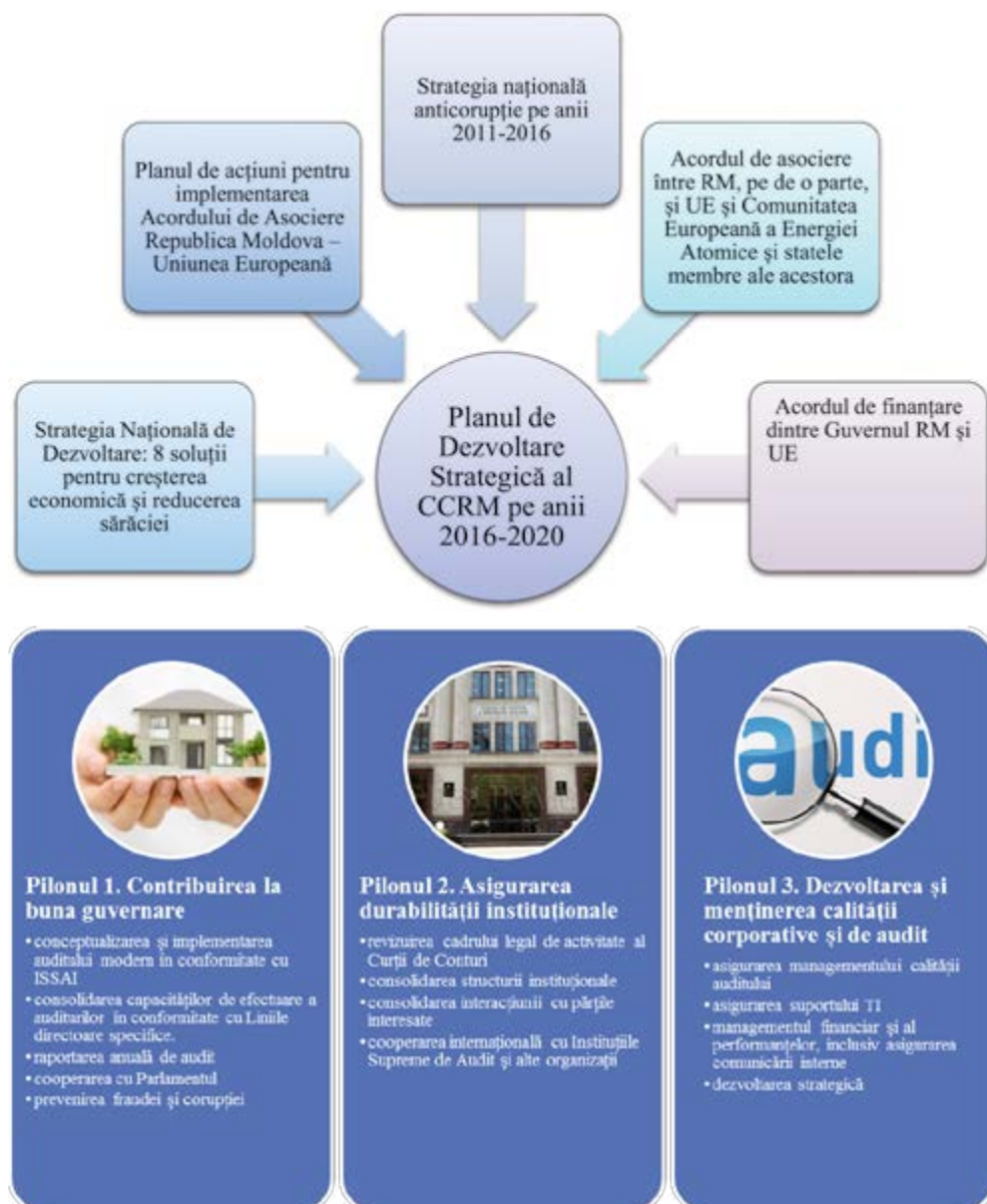
1.2 Priorități strategice

„Indiferent câte obiective ai îndeplinit, trebuie să privești către unul și mai înalt.”

(Jessica Savitch)

Curtea de Conturi, începând cu anul 2008, se dezvoltă în baza planurilor de dezvoltare strategică, a căror perioadă de implementare este de 4 ani. În noiembrie 2016, Plenul Curții a reaprobat, în redacție nouă, Planul de

Dezvoltare Strategică pentru anii 2016-2020. Acesta este ajustat la principalele documente de politici publice, mai cu seamă în contextul programelor de realizare a măsurilor și acțiunilor de eurointegrare.

Implementarea PDS a fost prevăzută în trei etape, și anume: anii 2016-2017; 2018-2019 și, respectiv, 2020.

2. Activitățile și performanțele Curții de Conturi

„Activăm în numele și în beneficiul cetățenilor.”

Pe parcursul anului calendaristic 2016, Plenul Curții de Conturi s-a întrunit în 45 de ședințe, dintre care: 28 de examinare a rezultatelor misiunilor de audit, 10 – de examinare și aprobare a actelor normative interne, în care au fost aprobate 26 de hotărâri, și 7 – de ordin general intern, în care

au fost examinate probleme curente și întrebări privind funcționalitatea instituției. În cursul anului de referință, în adresa Curții de Conturi au parvenit și au fost examinate 80 de petiții și 930 de scrisori, fiind expediate 1480 de scrisori de ieșire.

2.1 Evoluția principalilor indicatori

Curtea de Conturi, fiind parte a grupului instituțiilor publice responsabile de implementarea Programului „Managementul finanțelor publice”, subprogramul „Auditul extern”, a avut ca sarcină realizarea, pe parcursul anului 2016, a indicatorilor nefinanciari de performanță¹, elaborați și aprobați de Instituția Supremă de Audit în conformitate cu

Regulamentul privind organizarea internă a procesului de planificare, executare și raportare a bugetului pe programe – bugetarea pe programe a CCRM².

Analiza în dinamică a principalilor indicatori de performanță ai Curții de Conturi, realizați în perioada 2014-2016, indică o evoluție diferită, după cum se prezintă în tabelul ce urmează (Tabelul nr.1).

1 Indicatorii de performanță – indicatorii cu ajutorul cărora se evaluează progresul în realizarea obiectivelor programelor/subprogramelor.

2 Ordinul Președintelui CCRM nr.119 din 05.07.2016.

Tabelul nr.1

Evoluția principalilor indicatori de performanță ai Curții de Conturi

	2014	2015	2016
Rapoarte de audit aprobate	41	39	38
Entități auditate	355	495	575
Deficiențe constatate (miliarde lei)	9,85	17,38	20,83
Recomandări și cerințe înaintate	3886	2020	1379

În anul 2016 Curtea de Conturi a aprobat 38 de rapoarte (Anexa nr.1), fiind auditate 575 de entități. Din numărul total al misiunilor de audit, 3 au fost efectuate la solicitarea Parlamentului și comisiilor parlamentare, iar 8 – urmare a angajamentelor internaționale și matricelor de politici. De asemenea, în perioada raportată se atestă o ușoară descreștere a numărului rapoartelor de audit, însă numărul entităților verificate este de 1,6 ori mai mare decât în anul 2014. Această creștere se datorează prevalării numărului misiunilor de audit cu abordarea de sistem, a auditurilor mai complexe și cu aria de cuprindere mult mai vastă.

Un alt indicator este valoarea neregulilor constatate în cadrul misiunilor de audit, care este de circa 20,8 miliarde lei, sau cu aproximativ 20% mai mare decât în anul 2015. În vederea înlăturării neregulilor atestate și îmbunătățirii gestiunii financiare a fondurilor publice, Curtea de Conturi a înaintat, pe parcursul perioadei de raportare, 1379 de cerințe și recomandări (Tabelul nr. 2), al căror termen de executare începe, în mare parte, din a doua jumătate a anului 2017 sau în anul 2018. Deși termenul de executare a recomandărilor nu a expirat, entitățile auditate întreprind măsuri pentru implementarea acestora, informând periodic Curtea despre acest lucru.

Tabelul nr. 2

Recomandări/cerințe înaintate

	Recomandări/cerințe înaintate
APC	429
APL	898
Instituții Publice	14
Întreprinderi de Stat	17
Societăți pe Acțiuni	18
Total	1376

Diminuarea cu circa 32%, în comparație cu anul 2015, a numărului de cerințe și recomandări înaintate se explică prin remedierea unor deficiențe grație îmbunătățirii procesului de

comunicare cu entitățile auditate pe parcursul misiunilor de audit, dar și sporirii calității acestora, reieșind din cerințele ISSAI și bunele practici.

2.2 Activitatea de audit

În vederea alinierii la standardele de activitate ale ISA moderne și asigurării calității activității de audit, CCRM își planifică și desfășoară activitatea de audit în mod independent, axându-se pe prevederile legale și standardele internaționale de audit, efectuând controlul

asupra administrării și întrebunțării resurselor financiare publice și a patrimoniului de stat prin: auditul financiar, auditul conformității, auditul performanței, auditul tehnologiilor informaționale și alte tipuri de audit.

Astfel, din cele 38 de rapoarte de audit aprobate pe parcursul anului 2016, mai mult de jumătate (21 de rapoarte) sunt audituri de

conformitate, circa o pătrime (11 rapoarte) – audituri de performanță, celelalte fiind audituri financiare și ale TI (Tabelul nr.3).

Tabelul nr.3

Rapoartele Curții de Conturi pe tipuri de audit

	2014	2015	2016	Ponderea rapoartelor de audit pe tipuri în totalul rapoartelor (%)
Rapoarte de audit, inclusiv:	41	39	38	100
Auditul de conformitate	28	23	21	55
<i>Numărul entităților auditate</i>	311	388	374	
Auditul financiar	5	3	5	13
<i>Numărul entităților auditate</i>	16	4	58	
Auditul de performanță	8	13	12	32
<i>Numărul entităților auditate</i>	28	102	143	

La finele misiunilor de audit, în baza probelor acumulate au fost formulate 26 de concluzii referitor la conformitatea gestionării fondurilor publice, inclusiv a patrimoniului public, precum și la respectarea criteriilor de performanță, fiind exprimate 16 opinii asupra situațiilor financiare/de conformitate, după cum este prezentat în Tabelul nr. 4.

Tabelul nr. 4

Concluzii formulate/opinii exprimate

	Total	Concluzii generale	Concluzii cu rezerve	Refuz de concluzii	Opinie cu rezerve:		Opinie fără rezerve:		Opinie contrară:		Refuz de opinie:	
					situațiile financiare	conformitatea	situațiile financiare	conformitatea	situațiile financiare	conformitatea	situațiile financiare	conformitatea
Opinii	16				6	5	2	3	0	0	0	0
Concluzii	26	17	8	1								

O informație mai amplă privind concluziile formulate/opiniile exprimate pe fiecare raport de audit în parte este prezentată în Anexa nr.3.

Indiferent de tip, toate auditurile parcurg aceleași etape de realizare, reflectate în diagrama ce urmează.

În anul 2016, Curtea de Conturi și-a axat acțiunile de audit, preponderent, asupra următoarelor domenii:

- exercițiul bugetar al autorităților/entităților publice;
- auditarea bugetului de stat, bugetului asigurărilor sociale de stat și bugetului asigurărilor medicale de stat (auditori obligatorii);
- administrarea patrimoniului și veniturilor publice etc.;
- salarizare;
- educație;
- justiție;
- securitatea frontierei de stat etc.

Misiunile de audit realizate pe parcursul perioadei de raportare au relevat abateri și nereguli atât în gestionarea fondurilor publice, inclusiv a patrimoniului public, cât și în raportarea financiară, valoarea lor însumând circa 20,8 miliarde lei (Tabelul nr.5).

Cele mai semnificative și perpetue nereguli constatate în perioada de referință țin de administrarea impozitelor și taxelor, fondurilor fixe edificate și necontabilizate în procesul investițional, patrimoniului/bunurilor neînregistrate în evidența contabilă, precum și necadastrate în modul stabilit.

Tabelul nr.5

Nereguli constatate în cursul misiunilor de audit

(milioane lei)

		2014	2015	2016
Nereguli constatate, total milioane lei		9850,0	17383,0	20846.2
Abateri și erori constatate în procesul de elaborare și planificare bugetară		66.9	255.9	187.9
Abateri de ordin legislativ-normativ, inclusiv:	efectuarea achizițiilor	841.3	349.7	690.9
	administrarea veniturilor bugetare	1126.4	2554.2	8336.3
	administrarea cheltuielilor	819.3	484.7	15.3
	neînregistrarea patrimoniului la OCT	685.0	1707.2	1440.3
Abateri financiar-contabile, inclusiv:	erori în datele evidenței contabile și în raportarea situațiilor financiare	4375.7	1250.5	1983.8
	neînregistrarea conformă în datele evidenței contabile a patrimoniului public și a altor bunuri	1259,9	10301,6	4718.2
Alte încălcări:		675,6	479,1	3473.5

Factorii generatori de nereguli și deficiențe sunt expuși în diagrama ce urmează.

Reieșind din prioritățile stabilite, în perioada de raportare Curtea de Conturi și-a orientat activitatea cu precădere la auditarea APC și AAPL (38%). Totodată, din nomenclatorul entităților

auditare nu au lipsit instituțiile publice (35%), întreprinderile de stat, municipale și societățile pe acțiuni și alte autorități (16%) (Tabelul nr.6).

Tabelul nr.6

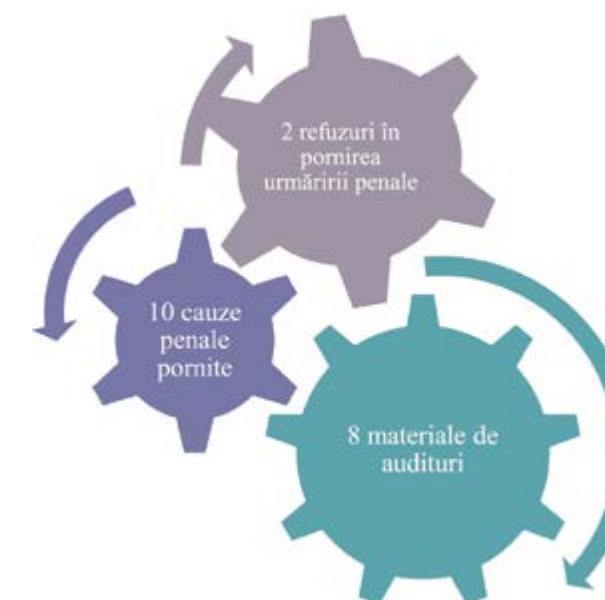
Entități auditate

	2014	2015	2016
Entități auditate, inclusiv:	355	495	575
Autorități publice centrale	8	21	16
Instituții publice	56	197	205
Autorități ale administrației publice locale	35	228	217
Întreprinderi municipale, întreprinderi de stat/societăți pe acțiuni	247	45	45
Altele (autorități publice autonome FISM, SRL)	9	4	92

2.3 Activitatea juridică

Aspecte de colaborare cu organele de drept și alte organe de resort

În toamna anului 2016, Curtea de Conturi și alte șase organe de drept au convenit asupra colaborării în domeniul prevenirii și combaterii faptelor ilicite ce rezultă din administrarea neconformă și frauduloasă a resurselor financiare publice, administrarea neconformă a patrimoniului public și din alte domenii de interes reciproc, în acest sens fiind aprobat Regulamentul privind organizarea și funcționarea Consiliului interdepartamental de cooperare între Curtea de Conturi și organele de drept³. Astfel, pe parcursul anului 2016 au fost organizate 2 ședințe ale Consiliului interdepartamental, în cadrul cărora au fost examinate constatările auditorilor cu referință la riscul de fraudă și corupție.

În acest context, organelor de drept le-au fost remise pentru examinare materialele aferente a 8 misiuni de audit, fiind pornite 10 cauze penale, emise 2 refuzuri în pornirea urmăririi penale, un material aflându-se în curs de examinare (Anexa nr.4).

La fel, materialele a 2 audituri au fost remise Comisiei Naționale de Integritate (Autoritatea Națională de Integritate), pentru examinarea unor presupuse situații de nerespectare a regimului conflictului de interese de către persoanele cu funcții de răspundere și 1 material – Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, pentru efectuarea controlului legalității prelucrării datelor cu caracter personal de către subiecții unei SRL (Anexa nr. 5 și Anexa nr. 6).

³ Ordinul interdepartamental (comun) nr.205/50/384/ 193/128/4/23 din 11 noiembrie 2016.

La finele anului 2016, a fost aprobat și publicat pentru prima oară pe pagina web a instituției Raportul privind cazurile de suspectare a fraudei și a conflictelor de interese, stabilite de Curtea de Conturi în timpul misiunilor de audit, în care au fost reflectate atât materialele remise organelor de drept, cât și domeniile cu cele mai reprezentative abateri la acest capitol. Elaborarea și publicarea pe pagina oficială a unui astfel de Raport tinde să devină, în conformitate cu cerințele organismelor internaționale, dar și bunelor practici în domeniu, o activitate anuală obligatorie.

Reprezentarea în instanțele judecătorești

Reprezentarea și asigurarea intereselor Curții de Conturi în fața instanțelor judecătorești este realizată de Direcția juridică. Pe parcursul anului 2016, angajații Direcției au participat la examinarea de către instanțele de judecată a **9 litigii** cu atragerea Curții de Conturi.

2.4 Activitatea de combatere a fraudei și corupției

Avizarea și expertizarea juridică a proiectelor de acte legislative și normative

Curtea de Conturi contribuie la îmbunătățirea managementului financiar, inclusiv prin intermediul avizelor cu referință la propunerile legislative noi sau de modificare a cadrului legislativ-normativ în vigoare. Aceste avize sunt solicitate de Parlament, Guvern și de APC, fiind utilizate la definitivarea proiectelor elaborate. Numărul proiectelor avizate depinde exclusiv de solicitările parvenite în acest scop, pe parcursul anului 2016 fiind perfectate 10 avize la proiectele elaborate de autoritățile publice.

În anul 2016 în cadrul unor misiuni de audit, urmare a aplicării procedurilor de audit și evaluării probelor obținute de la entități, auditorii au identificat factori care ar putea determina apariția riscului de fraudă. Cazurile identificate au fost raportate organelor de drept, pentru examinare și luare de atitudine, conform competențelor atribuite prin lege.

Materialele auditului în care se conțineau constatări cu referire la natura conflictului de interese au fost remise Autorității Naționale de Integritate (Comisia Națională de Integritate), pentru autosesizare și examinare.

Astfel, organelor de drept le-au fost remise pentru examinare:

- 1) *Raportul auditului de conformitate asociat auditului de performanță, cu tematica „Generează impact benefic sistemul de management și control intern asupra gestiunii economice a Agenției „Moldsilva?”*, aprobat prin *Hotărârea Curții de Conturi nr.9 din 29.03.2016*, remis Procuraturii Generale în conformitate cu subpct. 2.8. din Hotărâre, pentru luare de atitudine și examinare, conform competențelor.

Procuratura Generală, investigând încălcările identificate în cadrul misiunii de audit reflectate în Raportul auditului de conformitate asociat auditului de performanță, a constatat cazuri de neglijență în serviciu, săvârșite în procesul gestionării întreprinderilor de către factorii de decizie ai Agenției „Moldsilva”, ÎS „Hîncești-Silva”, Î.S. „Edineț”, fiind pornite 3 cauze penale în baza art.329 din Cod penal (neglijență în serviciu).

Totodată, Raportul de audit menționat și materialele cu referire la eventualele cazuri de nerespectare a regimului juridic al conflictului de interese, au fost remise spre examinare ANI.

Urmare a examinării materialelor remise, ANI a adoptat actul prin care s-a dispus constatarea încălcării regimului juridic al conflictului de interese de către o persoană cu funcții de răspundere din cadrul Agenției „Moldsilva”;

- 2) rezultatele misiunilor de audit asupra *Raportului Guvernului privind executarea bugetului de stat pe anul 2015 și asupra datoriei sectorului public, garanțiilor de stat și recreditării de stat pe anul 2015*, aprobate prin *Hotărârea Curții de Conturi nr.16 din 30 mai 2016*, au fost remise Procuraturii Generale.

Procuratura Generală a investigat faptele invocate de auditori și a comunicat că pretinsele acțiuni ilegale ale factorilor de decizie la construcția și investițiile în amplasarea și funcționarea magazinelor duty-free la punctele de trecere a frontierei de stat au constituit obiectul investigațiilor Procuraturii Anticorupție, care a emis Ordonanța de neîncepere a urmăririi penale pe faptul dat;

- 3) *Hotărârea Curții de Conturi nr.21 din 28 iunie 2016*, prin care s-au aprobat *Raportul auditului situațiilor financiare consolidate și Raportul auditului conformității gestionării fondurilor publice de către Ministerul Apărării și unele entități din subordine în exercițiul bugetar 2014-2015*, conform pct.2.7. din Hotărâre, a fost remisă Procuraturii Generale, pentru informare, conform competențelor. Potrivit informației prezentate de Procuratura Generală, materialele auditului au fost remise spre examinare Procuraturii Anticorupție, în ordinea prevăzută de art.274 din Codul de procedură penală. Faptele se investighează, Centrul Național Anticorupție solicitând și alte materiale de referință;

- 4) *în cadrul misiunii de audit privind conformitatea exercițiului bugetar și gestionării patrimoniului public în cadrul entităților publice din raionul Ungheni*, aprobate prin *Hotărârea Curții de Conturi nr.22 din 30.06.2016*, auditorii au identificat indici de fraudă și a urmat prevederile Regulamentului privind procedurile aplicate în cadrul Curții de Conturi în cazul identificării/determinării de către auditori a riscului de fraudă/corupție, aprobat prin *Hotărârea Curții de Conturi nr.8 din 21.03.2016*, în urma căruia materialele și probele acumulate au fost remise Procuraturii Generale, Centrului Național Anticorupție și Ministerului Afacerilor Interne.

Procuratura Generală a informat Curtea de Conturi despre pornirea procesului penal pe faptul pretinselor acțiuni ilegale ce vizează instalarea Sistemului automatizat de supraveghere de circulație pe teritoriul Republicii Moldova;

5) *Raportul auditului conformității gestionării patrimoniului public în cadrul entităților publice din mun. Chișinău pe anii 2014 - 2015*, aprobat prin *Hotărârea Curții de Conturi nr.30 din 26.07.2016*, a fost remis Procuraturii Generale. Procuratura Generală a comunicat că, în urma verificărilor efectuate de procurori, au fost constatate cazuri de neglijență în serviciu, săvârșite de persoanele publice din cadrul Primăriei mun. Chișinău, fiind dispusă pornirea unei cauze penale în baza art.329 alin.(2) lit.b) din Codul penal. Cauza penală a fost expediată Procuraturii Anticorupție, pentru exercitarea urmăririi penale;

6) *Raportul auditului tematic al Proiectului „Rețeaua de comunicații fixe și mobile pentru consolidarea managementului frontierei de stat pe segmentul Ungheni-Giurgiulești”* a fost aprobat prin *Hotărârea Curții de Conturi nr.33 din 29.07.2016*. Raportul a fost remis Procuraturii Generale și Procuraturii municipiului Chișinău, pentru luare de atitudine și examinare conform competențelor.

Examinând materialele auditului, Procuratura Generală a informat că, urmare a investigațiilor efectuate de către Procuratura mun. Chișinău la subiectul abordat, anterior s-a dispus pornirea a patru cauze penale în baza art.190 alin.(5) Cod penal. Actualmente, în cauzele penale nominalizate se efectuează acțiuni de urmărire penală;

7) *Raportul de audit TI „Cum se asigură protecția datelor cu caracter personal în domeniul asistenței medicale primare, prelucrate în cadrul sistemelor informaționale autorizate”*, aprobat prin *Hotărârea Curții de Conturi nr.48 din 05.12.2016*, a fost remis Centrului Național Anticorupție, pentru informare și întreprinderea măsurilor de rigoare privind legalitatea contractării/implementării și promovării Sistemului Informațional Integrat în Sănătate, deținut de un agent economic.

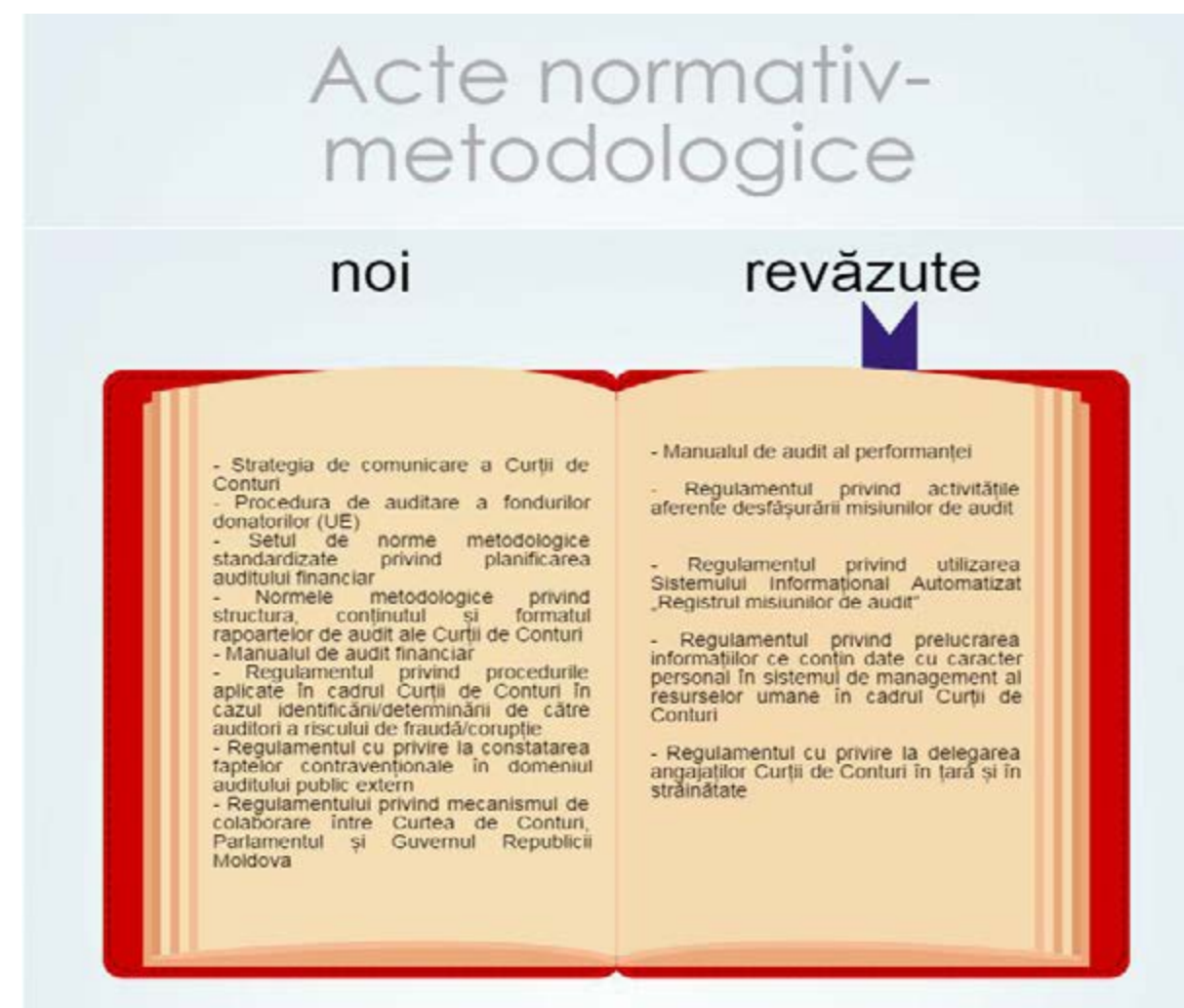
La momentul actual materialele se află în proces de examinare.

Raportul detaliat a fost publicat pe pagina oficială a Curții de Conturi <http://www.ccrm.md/lib.php?l=ro&idc=203&t=/Publicatii/Rapoarte-specializate>.

2.5 Activitatea metodologică

În scopul armonizării activității de audit a Curții de Conturi cu Standardele Internaționale de Audit ale Instituțiilor Supreme de Audit, dar și cu legislația națională cu impact asupra activității instituției, în anul 2016 reglementările proprii au fost completate cu 12 documente normativ-metodologice.

Este de menționat faptul că o parte din metodologiile aprobate au fost elaborate cu suportul experților din cadrul proiectelor de consolidare instituțională (Twinning, ONAS), astfel fiind preluate bunele practici în domeniu.

Un pas important pentru aducerea în concordanță a prevederilor normative interne a fost determinarea diferențelor dintre noțiunile de *audit financiar*, în raport cu alte tipuri de audit, de cele de *control* și *inspecție*, auditul financiar efectuându-se în conformitate cu ISSAI, iar drept criterii de audit servind standardele în domeniile

aplicabile și cadrul de raportare financiară. Pentru aceasta, în perioada de raportare CCRM s-a concentrat pe elaborarea unui manual de audit financiar, în conformitate cu ISSAI și cu bunele practici, dar și pe elaborarea unui format standardizat de documentare și raportare a misiunilor de audit.

Un alt pas la fel de important a fost actualizarea cadrului normativ-metodologic aferent auditului performanței și efectuarea acestor misiuni în conformitate cu ISSAI. În acest context, având și un mandat clar prevăzut de lege, CCRM a inițiat un proces de implementare a celor mai noi practici de auditare a performanței, utilizate pe plan internațional, venind în întâmpinarea necesităților societății moldovenești de a utiliza optim și în condiții de economicitate, eficiență și eficacitate mijloacele publice, inclusiv fondurile provenite din asistența financiară a Uniunii Europene și a altor organisme/organizații internaționale.

Auditul performanței este un mod prin care finanțatorii, contribuabilii, organele legislative, organele executive, cetățenii de rând și mass-media pot să „exercite controlul” și să obțină detalii cu privire la funcționarea și rezultatele

2.6 Activitatea internațională

Și în anul precedent activitatea internațională a Curții de Conturi a fost orientată spre consolidarea capacităților instituționale și dezvoltarea abilităților profesionale de exercitare a auditului public extern în conformitate cu cele mai bune practici.

Conducerea și angajații Curții de Conturi au participat la 27 de evenimente internaționale (reuniuni, grupuri de lucru, simpozioane) prevăzute în cadrul activităților organizate de instituțiile internaționale de profil.

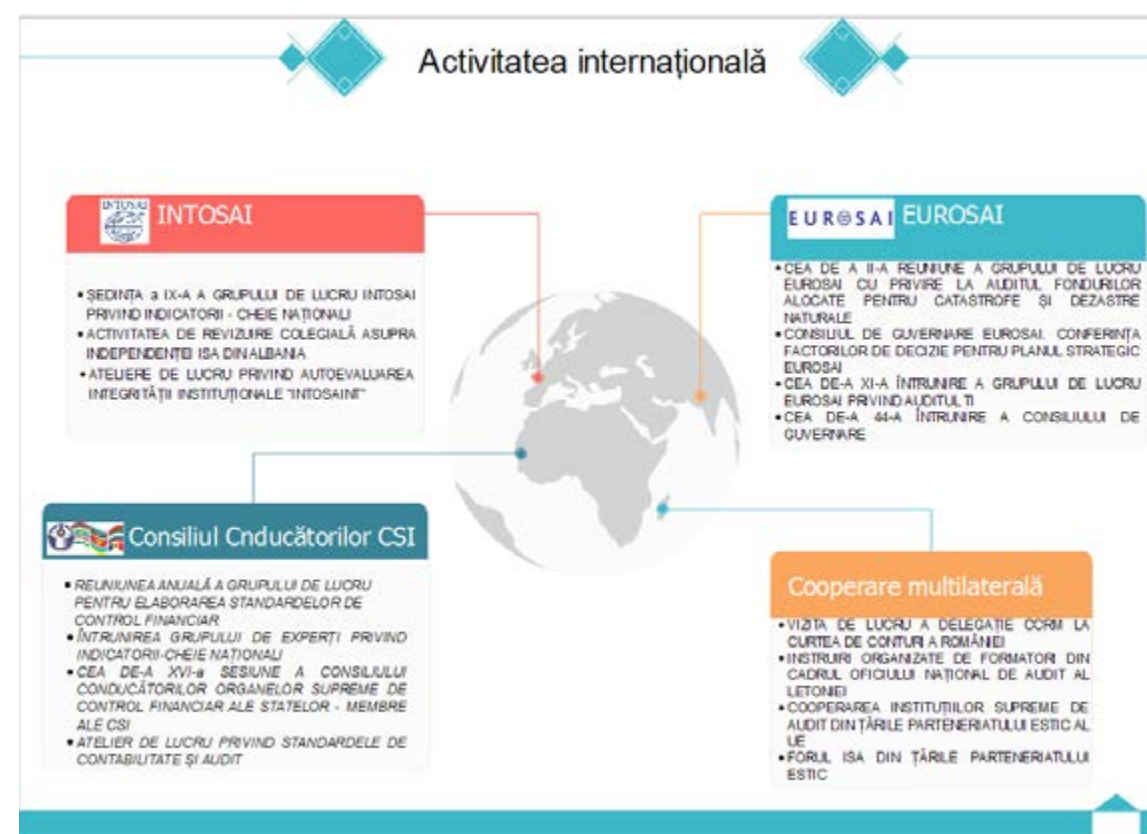
diferitor activități guvernamentale. Acest tip de audit oferă răspunsuri la astfel de întrebări, precum: s-a adăugat valoare (s-a îmbunătățit performanța)? sau este posibil ca banii să fie cheltuiți mai bine sau mai înțelept?

Un loc aparte în activitatea metodologică a Curții de Conturi a revenit consolidării capacităților de efectuare a auditurilor asupra fondurilor donatorilor, deoarece astfel se deschide calea suportului financiar extern, aceasta oferind donatorului încrederea în sistemul MFC autohton și siguranța în faptul că riscurile sunt gestionate în modul corespunzător. În acest sens, în cursul anului 2016 a fost elaborat și aprobat Ghidul de auditare a fondurilor donatorilor UE.

Documentele elaborate/revizuite urmează a fi testate și îmbunătățite pe parcursul anilor 2017-2018.

Curtea de Conturi, pe parcursul perioadei de raportare, și-a continuat activitatea în calitate de membru în următoarele organizații și asociații profesionale internaționale:

- Organizația Internațională a Instituțiilor Supreme de Audit (INTOSAI);
- Organizația Europeană a Instituțiilor Supreme de Audit (EUROSAI);
- Consiliul conducătorilor organelor supreme de control financiar din statele membre ale Comunității Statelor Independente (CSI) etc.

Ședința a IX-a a Grupului de lucru INTOSAI privind indicatorii-cheie naționali

Ședința Grupului de lucru INTOSAI privind indicatorii-cheie naționali s-a desfășurat în perioada 26-28 aprilie 2016 în orașul Tsakhkadzor, Armenia. La reuniune au participat reprezentanți ai 13 ISA membre ale Grupului de lucru: Armenia, Austria, Bulgaria, Brazilia, China, Finlanda, Indonezia, Italia, Republica Moldova, Rusia, Slovacia, USA și Zambia.

În cadrul lucrărilor a fost prezentată experiența statelor-membre în dezvoltarea și aplicarea indicatorilor-cheie la nivel național. Prezentările vizând principalele evoluții în dezvoltarea și aplicarea indicatorilor-cheie naționali de către ISA au relevat că acest subiect nu și-a pierdut relevanța și reprezintă o parte importantă a politicii statului, fiind evidențiată și importanța schimbului de experiență internațional.

Activitatea de revizuire colegială asupra independenței ISA din Albania

În februarie 2016 la Tirana, Albania a avut loc activitatea de revizuire colegială asupra independenței Instituției Supreme de Audit din Albania, în conformitate cu principiile de independență statuate de Declarațiile de la Mexic (2007) și Lima (1977). Echipa de revizuire a fost formată din trei reprezentanți ai Curții de Audit a Austriei și de un reprezentant al Curții de Conturi a Republicii Moldova. Activitatea de revizuire colegială a fost organizată simultan în toate cele 7 regiuni INTOSAI: EUROSAI, ASOSAI, ARABOSAI, OLACEF, CARABOSAI, AFROSAI, PASAI.

Obiectivul revizuirii colegiale este de a oferi ISA revizuite o evaluare a conformității cu ISSAI referitoare la independența instituției, precum și de a elabora recomandări în acest scop.

Ateliere de lucru privind autoevaluarea integrității instituționale „IntoSAINT”

În iulie 2016 în cadrul Curții de Conturi a avut loc atelierul de lucru privind autoevaluarea integrității instituționale „IntoSAINT”. Astfel, au fost desfășurate activități propriu-zise de autoevaluare, la care au participat angajații CCRM. La finele atelierului de lucru, rezultatele evaluărilor au fost prezentate conducerii și angajaților instituției.

De asemenea, ateliere de lucru privind aplicarea instrumentului „IntoSAINT” au fost organizate în luna octombrie în or. Haga, Olanda, participanții fiind reprezentanți ai ISA din Bulgaria, Bosnia și Herțegovina, Olanda și Republica Moldova.

Cea de-a XI-a întrunire a Grupului de lucru EUROSAI privind auditul TI

Întrunirea a avut drept scop raportarea activităților realizate potrivit Planului de lucru al Grupului de lucru EUROSAI privind auditul TI pentru anii 2014-2017. În cadrul evenimentului au fost prezentate mai multe tematici, cum ar fi: spațiul de control al procesului e-guvernare (CUBE); utilizarea instrumentelor automatizate (CAATs) în procesul de audit; autoevaluarea capacităților de audit TI ale ISA (ITASA); autoevaluarea capacităților ISA pentru utilizarea instrumentelor software (ITSA); auditul paralel, coordonat și comun; schimbul de experiență privind abordarea de audit TI; planificarea activităților ulterioare; propunerea obiectivelor pentru Planul de lucru pe anii 2018-2019.

Cea de-a 44-a întrunire a Consiliului de Guvernare EUROSAI

În cadrul întrunirii a fost examinat Raportul de activitate al EUROSAI pentru anul 2015, Programul Președinției EUROSAI (Young EUROSAI și activitățile cooperative de audit), declarațiile financiare și raportul financiar pentru anul 2015, Raportul de audit al EUROSAI pentru anul 2015. De asemenea, au fost puse în discuție diferite aspecte financiare și organizatorice în contextul activității EUROSAI.

În cadrul reuniunii, o atenție aparte a fost acordată tematicilor legate de evaluarea independenței EUROSAI, elaborarea Planului Strategic EUROSAI pe anii 2017-2023, cooperarea în cadrul EUROSAI și alte aspecte strategice.

Întrunirea Grupului Țintă 4 (GT4) „Guvernanță și comunicare” a EUROSAI

În perioada 13-14 octombrie 2016 în or. Haga, Olanda a avut loc ședința tehnică a Grupului Țintă 4 (GT4) „Guvernanță și comunicare” a EUROSAI. Gazda acestei reuniuni a fost Curtea de Conturi a Olandei.

La ședință au participat reprezentanți ai ISA din Olanda, Spania, Turcia, Portugalia, Germania, Polonia, Marea Britanie și Ungaria.

În cadrul ședinței Grupului GT4 au fost abordate subiecte, precum dezvoltarea guvernării EUROSAI și au fost analizate propunerile Modus Operandi în baza recomandărilor autoevaluării.

Cea de-a XVI-a Sesiune a Consiliului conducătorilor organelor supreme de control financiar ale statelor-membre ale CSI

Reuniunea a avut loc în luna iunie 2016 în orașul Minsk, Republica Belarus și a avut în vizor abordările moderne în contextul asigurării securității economice. La eveniment au participat delegații ale ISA din opt țări: Azerbaidjan, Armenia, Belarus, Kârgâzstan, Republica Moldova, Rusia, Tadjikistan, precum și Slovacia cu statut de invitat special.

La finele lucrărilor au fost adoptate hotărârile și declarația comună a celei de-a XVI-a Sesiuni a Consiliului conducătorilor organelor supreme de control financiar ale statelor-membre ale CSI. De asemenea, a fost aprobat Planul de lucru al Consiliului până la următoarea sesiune.

Atelierul de lucru privind standardele de contabilitate și audit

În luna octombrie în or. Minsk, Republica Belarus a avut loc seminarul cu tema „Îmbunătățirea calității auditului pentru o economie mai transparentă și mai responsabilă”. Lucrările programului „Îmbunătățirea auditului și a raportării în țările Parteneriatului estic” (STAREP) au luat start încă din anul 2013, programul fiind finanțat de Agenția de Dezvoltare și de Ministerul Finanțelor ale Austriei. Programul a fost elaborat în scopul susținerii țărilor Europei

de Est pentru consolidarea unui sistem efectiv și stabil de contabilitate și audit. La seminar au participat reprezentanți din Armenia, Belarus, Georgia, Republica Moldova și Ucraina.

Seminarul a fost dedicat problemelor de aplicare practică a standardelor de audit și impactul acestora asupra economiei și reprezentanților guvernării. Scopul propus a fost aprofundarea înțelegerii de către participanți a rolului auditului, pentru a crește transparența activității întreprinderilor din sectorul de stat și cel privat, precum și pentru a facilita discuțiile cu privire la primii pași în stabilirea unui sistem fiabil de asigurare a calității.

Vizita de lucru a delegației CCRM la Curtea de Conturi a României

În perioada 23-24 noiembrie 2016 delegația Curții de Conturi a Republicii Moldova a efectuat o vizită de lucru la Curtea de Conturi a României.

Scopul acestei vizite a fost schimbul de experiență pentru îmbunătățirea metodologiei auditului financiar și auditului TI, axat pe preluarea bunelor practici în aplicarea principiilor și standardelor internaționale de audit. Pe parcursul celor două zile de lucru, participanții au avut discuții de împărtășire a cunoștințelor și practicilor în vederea dezvoltării capacităților de a efectua audituri financiare și TI consolidate, inclusiv în aspectele de emisie a opiniilor de audit, în conformitate cu principiile și standardele

internaționale ISSAI și în contextul specificului național stabilit.

De asemenea, au fost prezentate propriile experiențe și practici în aspectele ce țin de elaborarea strategiilor de dezvoltare a ISA, a manualelor, regulamentelor și ghidurilor pentru toate tipurile de audit.

Forul Instituțiilor Supreme de Audit din țările Parteneriatului Estic

În luna decembrie 2016 în or. Riga, Republica Letonă a avut loc Forul Instituțiilor Supreme de Audit din țările Parteneriatului Estic, cu tema „Consolidarea capacităților ISA ale Georgiei, Republicii Moldova și Ucrainei în promovarea aplicării Standardelor Internaționale de Audit (ISSAI)”. Evenimentul a fost organizat de Oficiul de Stat de Audit al Republicii Letone.

La eveniment au participat delegațiile ISA din Georgia, Ucraina, Suedia și Republica Moldova.

În cadrul vizitei, delegația Curții de Conturi a Republicii Moldova a avut o întrevedere oficială cu Excelența Sa, Raimonds Vējonis, Președintele Republicii Letone, unde au fost discutate așteptările cetățenilor de la instituțiile supreme de audit. La fel, delegația CCRM a avut o întâlnire oficială cu dl Edgars Rinkevičs, ministrul Afacerilor Externe al Republicii Letone. Subiectul discuției a fost axat pe dezvoltarea cooperării cu țările Parteneriatului Estic.

2.7 Proiecte de consolidare instituțională

Proiectul „Cooperarea pentru dezvoltare instituțională dintre Curtea de Conturi a Republicii Moldova și Oficiul Național de Audit al Suediei” pentru perioada 2013-2015 (extins până la 31 decembrie 2016)

La finele anului 2016, ISA ale celor două țări au convenit să extindă Proiectul pentru anul 2017, direcțiile de cooperare urmând a fi elaborate în cadrul misiunilor bilaterale.

Unul dintre partenerii care au acordat un suport considerabil CCRM, în perioada 2006-2016, încurajând și participând la implementarea reformelor instituționale este Oficiul Național de Audit al Suediei. Scopul colaborării noastre a constat în dezvoltarea abilităților Curții de Conturi în realizarea mandatului și fortificarea rolului său în cadrul managementului finanțelor publice, obiectivul de bază fiind consolidarea capacităților de audit ale angajaților instituției.

În vederea realizării obiectivelor Proiectului, pe parcursul anului 2016 Curtea de Conturi și ONAS, au realizat un șir de activități (6), materializate în instruirii, workshop-uri, audituri-pilot, asistență metodologică, elaborări de norme metodologice, suportul experților suedezi fiind considerabil.

De asemenea, în anul 2016, în cadrul proiectului au fost organizate două vizite de studiu multilateral cu participarea experților ONAS, CCRM, OSA Georgia, OSA Letonia. În cadrul acestora, au fost abordate aspecte importante privind aplicarea standardelor internaționale în activitatea de audit. În finalul vizitelor de studiu au fost generalizate propuneri și soluții de îmbunătățire a cadrului instituțional aferent auditului financiar.

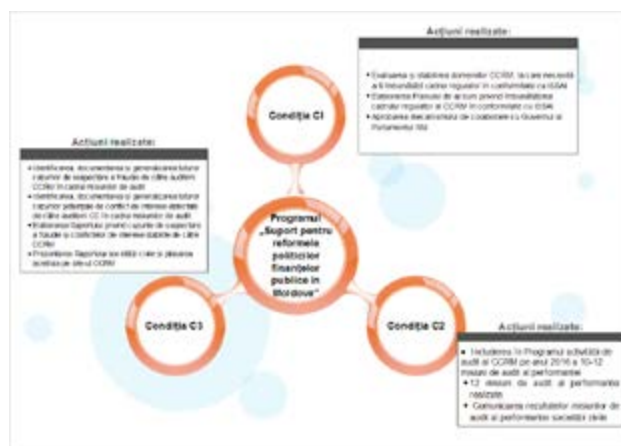
Proiectul Twinning „Consolidarea și întărirea auditului public extern în Republica Moldova”

În septembrie 2016, Curtea de Conturi a Republicii Moldova a finalizat activitățile în cadrul proiectului Twinning „Consolidarea și întărirea auditului public extern în Republica Moldova”, implementat cu suportul Uniunii Europene în perioada 9 septembrie 2014 - 8 septembrie 2016.

Activitățile desfășurate au contribuit esențial la consolidarea capacităților profesionale ale angajaților Curții de Conturi în efectuarea auditurilor în conformitate cu standardele internaționale de audit, dar și cu cele mai bune practici în domeniu. Un accent aparte în cadrul proiectului a fost pus pe dezvoltarea capacităților de realizare a misiunilor de audit al performanței și pe auditarea fondurilor externe (toate etapele), fiind elaborat și aprobat inclusiv cadrul normativ-metodologic relevant. Suportul experților a fost binevenit și în vederea formării/dezvoltării abilităților de redactare a rapoartelor de audit, în special de formulare a recomandărilor de audit, ulterior Curtea elaborând și aprobând *Normele metodologice privind structura, conținutul și formatul rapoartelor de audit ale Curții de Conturi*. Grație proiectului, CCRM a făcut pași importanți în domeniul managementului resurselor umane, dar și în stabilirea unei mai bune comunicări instituționale și interinstituționale. Astfel, a fost asigurată o interacțiune eficientă atât între subdiviziunile Curții, cât și o conlucrare coerentă cu părțile interesate (Parlament, Guvern, mass-media, societatea civilă, entități auditate etc.), inclusiv prin implementarea *Strategiei de comunicare* aprobate, organizarea reuniunilor, ședințelor de lucru, dar și prin realizarea sondajelor în rândul părților interesate.

Programul „Suport pentru reformele politicilor finanțelor publice în Moldova” (Componenta C: Curtea de Conturi a RM)

În conformitate cu prevederile Acordului de finanțare dintre Guvernul Republicii Moldova și Uniunea Europeană privind Programul de suport pentru reformele politicii finanțelor publice din Republica Moldova, semnat la 27 octombrie 2014 și aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.921 din 12.11.2014, Curtea de Conturi, de rând cu Guvernul, Ministerul Finanțelor, Parlamentul (Comisia economie, buget și finanțe) urmează să beneficieze de asistență în procesul de consolidare a bunei guvernări, a unei politici fiscale eficiente, care să contribuie la îmbunătățirea sistemului managementului finanțelor publice.

În anul 2016, în contextul implementării condițiilor, au fost întreprinse un șir de acțiuni, printre care revizuirea cadrului normativ-metodologic, realizarea misiunilor de audit cu obiective de performanță, stabilirea unei proceduri de colaborare cu Parlamentul și alte părți interesate, elaborarea raportului privind cazurile de suspectare a fraudei și a conflictelor de interese etc.

3. Susținerea activităților Curții de Conturi

„Profesionalismul înseamnă să știi cum să faci, când să faci și să faci!” (Frank Tyger)

3.1 Resursele umane

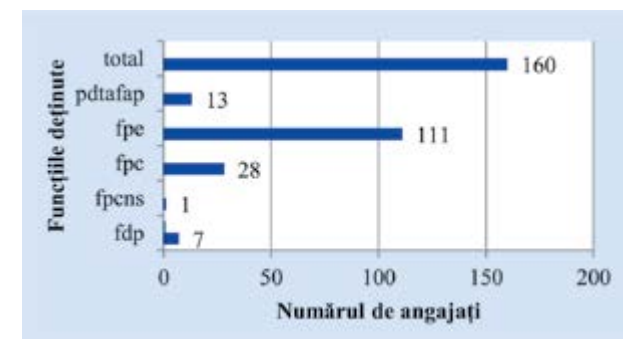
Structura personalului

Performanța Curții de Conturi este direct dependentă de succesele angajaților săi – de cunoștințele lor, de inovațiile, imaginația, creativitatea lor – și, viceversa, realizările/reușitele angajaților depind de asigurarea drepturilor acestora de către conducerea instituției printr-un management relevant, leadership, siguranță profesională și personală.

Personalul Curții de Conturi pe funcții deținute

Statul de personal aprobat al Curții de Conturi constituie 160 de unități, dintre care 7 funcții sunt de demnitate publică; 1 – funcție de conducere de nivel superior, 28 – funcții de conducere, 111 – funcții de execuție, și 13 – funcții de deservire tehnică (Diagrama nr.1). Din totalul statului de personal, numărul posturilor care revin auditorilor publici externi este de 122.

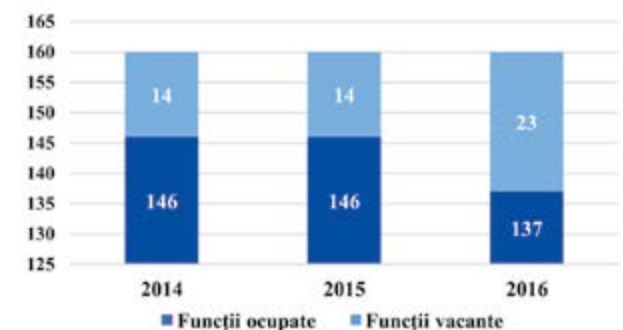
Diagrama nr.1

Gradul de acoperire cu personal

Pe parcursul anilor 2014-2015, gradul de acoperire cu angajați s-a menținut constant (Diagrama nr.2), iar în anul 2016 s-a observat o descreștere evidentă, determinată atât de complexitatea/dificultatea activității de audit, dar și de atractivitatea salariilor în alte sectoare ale economiei. Lipsa de echilibru între responsabilitățile angajaților Curții de Conturi și motivarea de care pot beneficia generează o fluctuație constantă a personalului din cadrul instituției noastre, deficitul de personal având un caracter permanent.

Diagrama nr. 2

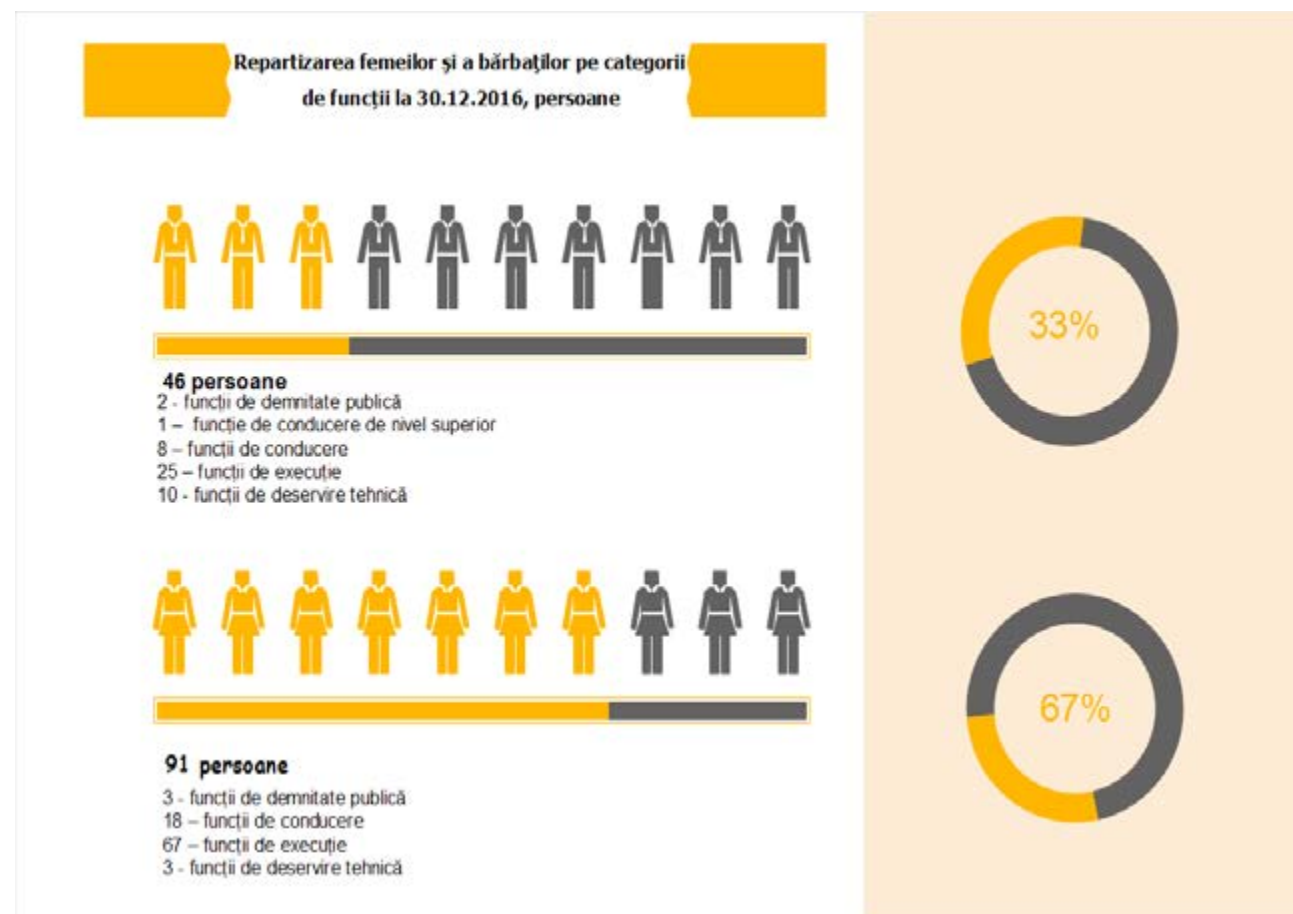

Profilul de gen

Deși Curtea de Conturi promovează și susține o politică de egalitate de șanse în procesul de recrutare și management al resurselor umane, totuși de mai mulți ani se constată o prevalare a angajaților de sex feminin vizavi de cei de sex masculin.

Ponderea femeilor este mai mare decât cea a bărbaților atât la ocuparea funcțiilor de execuție, cât și la cele de conducere.

Profilul de vârstă

Conform profilului de vârstă al angajaților, în perioada raportată se atestă o creștere nesemnificativă a personalului din grupele de vârstă 51-60 și de peste 60 de ani, fapt ce indică o tendință ușoară de îmbătrânire a efectivului angajat al Curții de Conturi.

Personalul Curții de Conturi pe grupuri de vârstă

Se relevă că pe parcursul ultimilor ani prevalează personalul din grupa de vârstă cuprinsă între 30 și 40 de ani, ceea ce înseamnă că circa 36% din angajații Curții sunt persoane cu experiență profesională și abilitățile necesare. Vârsta medie pe autoritate în anul 2015 era de 44 de ani, iar în 2016 –de 45 de ani.

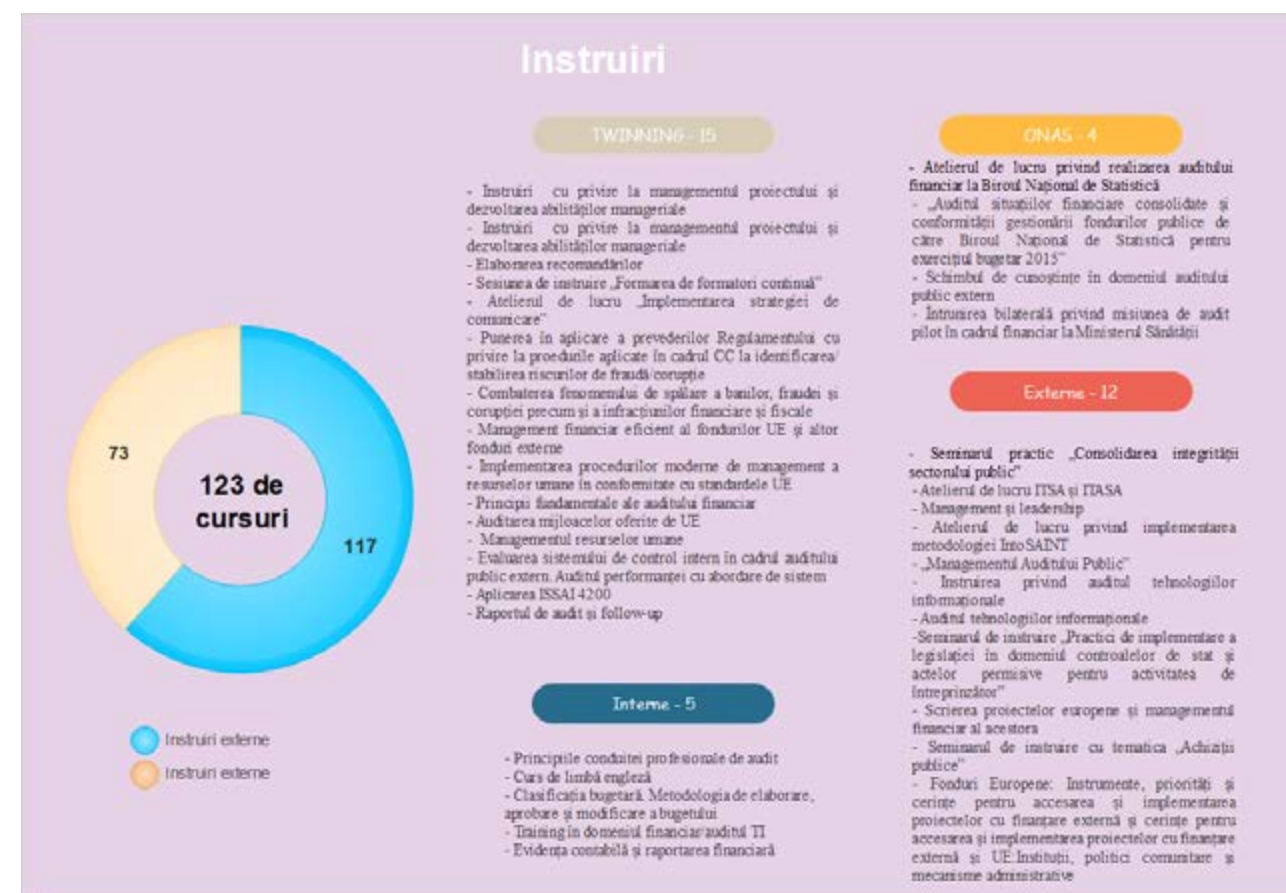
Dezvoltarea capacităților profesionale

Profesia de auditor presupune o formare continuă, astfel ca angajații să cunoască toate schimbările din domeniu și să fie pregătiți, prin competențele dobândite, să facă față provocărilor.

Pe parcursul perioadei raportate, în scopul asigurării dezvoltării profesionale, angajații CCRM au beneficiat de instruirii interne și externe. Instruirile interne s-au desfășurat în conformitate cu *Planul anual de instruire și dezvoltare profesională* și au fost asigurate de echipa de formatori a Curții de Conturi, de comun cu experții din cadrul proiectelor de

consolidare instituțională (ONAS și Twinning). Instruirile externe au fost organizate la nivel național de unele instituții de învățământ superior (Academia de Administrare Publică) și de unele instituții de specialitate (Ministerul Finanțelor, Agenția Achiziții Publice ș.a.), dar și la nivel internațional în cadrul proiectelor de colaborare.

Domeniile în care au fost instruiți angajații Curții de Conturi țin de auditurile financiar, al performanței, de conformitate, eticii, mediului, tehnologiilor informaționale, precum și privind consolidarea capacităților instituționale și cadrului calității.

De asemenea, în cadrul Proiectului „Consolidarea capacităților ISA din Ucraina, Moldova și Georgia în procesul de integrare a standardelor internaționale ale Instituțiilor Supreme de Audit (ISSAI)”, în luna noiembrie 2016, Oficiul Național de Audit al Letoniei a

oferit instruire pentru 35 de angajați ai CCRM în domeniul auditului financiar și auditului TI. Pentru anul 2017, în cadrul aceluiași proiect se preconizează dezvoltarea în continuare a cooperării și întocmirea unui plan detaliat de colaborare, care va cuprinde acțiuni de conlucrare în toate domeniile de sprijin propuse.

Motivarea angajaților

Recrutarea personalului de o pregătire profesională înaltă și cu competențe relevante necesită și o motivare pe măsură.

În prezent angajații Curții de Conturi, suplimentar la salariile de funcție, pot beneficia de premii unice, din contul economiilor de mijloace pentru retribuirea muncii, alocate pe anul respectiv, precum și de ajutor suplimentar în cazuri excepționale, în conformitate cu cadrul legal.

Pentru exercitarea eficientă a atribuțiilor, merite deosebite în activitate, manifestarea spiritului de inițiativă și contribuție deosebită în realizarea unor sarcini, activitate îndelungată și ireproșabilă în cadrul instituției, angajații CCRM beneficiază de motivare nefinanciară sub formă de: mulțumire; menționarea în Buletinul săptămânal al CCRM; Diplome de merit ale Guvernului Republicii Moldova de gradele I, II și III; distincții instituționale; distincții de stat.

În anul 2016, pentru merite deosebite și succese în activitate, doi angajați ai Curții de Conturi au primit Diplome de merit ale Guvernului Republicii Moldova de gradul I. De asemenea, pentru prima dată 26 de angajați au fost decorați cu distincții instituționale.

3.2 Tehnologiile informaționale

Deși dezvoltarea tehnologiilor informației pe parcursul ultimilor ani a transformat societatea noastră sub mai multe aspecte, putem afirma ca suntem doar la început de cale, deoarece domeniul TI este într-o permanentă evoluție. În acest context menționăm că schimbările menționate s-au produs și în cadrul Curții de Conturi, fiind înregistrate mai multe succese în implementarea noilor soluții privind dezvoltarea

Sistemului Automatizat Informațional.

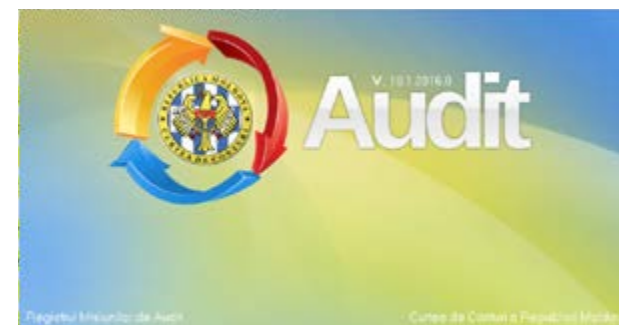
Curtea de Conturi are în gestiune diverse echipamente hardware, care asigură buna funcționalitate a instituției, inclusiv o parte din acestea fiind achiziționate pe parcursul anului 2016.

De asemenea, Curtea deține soluții și aplicații TI, care sunt utilizate în diverse activități ale entității.

Referitor la rețeaua corporativă a Curții de Conturi, este de menționat că aceasta este dezvoltată etapizat, reieșind din necesitățile și cerințele activității CCRM.

Astfel, pentru asigurarea unei mai bune comunicări și pentru facilitarea activității de bază, în cadrul Curții de Conturi a continuat dezvoltarea portalului intern, creat pe platforma SharePoint, care integrează în directorii separate pentru fiecare direcție de audit, dar și Help desk-ul, creat pentru a remedia în termene optime deficiențele în activitate. Implementarea

și utilizarea pe larg a portalului intern de către auditori facilitează întocmirea și monitorizarea documentelor, astfel îmbunătățind comunicarea în procesul de audit.

Un alt sistem utilizat de auditorii Curții de Conturi este Sistemul Informațional Automatizat Registrul Misiunilor de Audit (SIA RMA) prin intermediul căruia este asigurată evidența hotărârilor CCRM aflate în regim de monitorizare. SIA RMA permite evidența cerințelor și recomandărilor, precum și răspunsurilor parvenite de la entitățile auditate privind implementarea acestora. Totodată, sistemul asigură accesul rapid și comod la informația privind mersul implementării cerințelor/recomandărilor, precum și generalizarea informațiilor aferente deficiențelor remediate atât în cursul misiunilor de audit, cât și în cadrul monitorizării acestora.

3.3 Resursele financiare

În conformitate cu Legea bugetului de stat pe anul 2016, pentru finanțarea Curții de Conturi de la componenta de bază a bugetului de stat au fost precizate circa 28 milioane lei, pe parcursul anului

fiind executate 27,6 milioane lei, sau 98,5%.

Structura cheltuielilor precizate și executate în aspectul Clasificației bugetare se prezintă în tabelul ce urmează (Tabelul nr.7).

Tabelul nr.7
Structura cheltuielilor precizate și executate
(mii lei)

Denumirea	Aprobat	Blocat*	Precizat	Executat de casă	Executat față de precizat (%)
Cheltuieli, total	30041,7	-2000,0	28041,7	27632,8	98,5
Remunerarea personalului conform statelor de funcțiuni	21267,9	-400,1	20867,8	20823,6	100,0
Servicii, inclusiv	5699,2	-879,9	4819,3	4565,3	94,7
Deplasări de serviciu	1845,0	-593,0	1252	1140,9	91,1
Prestații sociale (indemnizații)	462,7		462,7	433,0	93,6
Cotizații în organizațiile internaționale	16,5		16,5	16,0	97,1
Active nefinanciare, inclusiv	2595,4	-720,0	1875,4	1794,9	95,7
Mijloace fixe	650,0	-329,0	321,0	319,3	99,5
Stocuri de materiale circulante	1945,4	-391,0	1554,4	1475,6	94,9

Analiza cheltuielilor pe anul 2016 denotă că acestea au fost repartizate preponderent pentru retribuirea muncii personalului, achitarea contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii și a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală, toate însumând 74,3% din totalul cheltuielilor precizate.

La capitolul cheltuielilor ce țin de plata serviciilor necesare pentru desfășurarea activității Curții se denotă precizarea acestora

în cuantum de 3567,3 mii lei, fiind executate în sumă de 3424,5 mii lei, sau 12,2%.

La capitolul active nefinanciare au fost precizate mijloace financiare în mărime de 1875,4 mii lei, executate fiind 1794,9 mii lei, sau 6,4% din limita totalului cheltuielilor precizate.

Deși executarea bugetului pe parcursul anului 2016 s-a desfășurat în condiții economice și financiare dificile, funcționalitatea Curții de Conturi a fost asigurată.

4. Asigurarea transparenței

„Curtea de Conturi – instituție demnă de încredere.”

Strategia de comunicare

Strategia de comunicare a Curții de Conturi pentru perioada 2016-2020 a fost elaborată în conformitate cu mandatul CCRM, cadrul normativ-legal în domeniul transparenței și accesului la informație, precum și cu Planul de Dezvoltare Strategică al CCRM pentru anii 2016-2020. Documentul a fost întocmit în contextul activităților Proiectului Twinning, cu suportul experților externi.

Strategia oferă un cadru și proceduri clare pentru organizarea activităților de comunicare ale Curții de Conturi: interne, externe și internaționale. Abordarea de bază este una strategică, în cadrul căreia comunicarea este utilizată drept instrument pentru impulsivarea schimbărilor pozitive în conduită, promovarea reformelor, formularea argumentelor pentru schimbare, facilitarea îndeplinirii misiunii instituției, precum și pentru promovarea unui dialog permanent și eficient cu părțile interesate.

Conlucrarea cu Parlamentul

În conformitate cu Legea Curții de Conturi nr.261-XVI din 05.12.2008, ISA prezintă anual Parlamentului:

- către 15 martie, *Raportul financiar de executare a bugetului propriu din exercițiul bugetar expirat*;
- către 10 octombrie, *Raportul asupra administrării și întrebuințării resurselor financiare publice și patrimoniului public*, care se examinează în ședința plenară a Parlamentului.

De asemenea, CCRM poate prezenta Parlamentului și alte rapoarte pe care consideră că este necesar să le remită. În anul 2016, Curtea de Conturi a remis Parlamentului 38 de rapoarte de audit, 4 rapoarte fiind examinate în cadrul ședințelor comisiilor parlamentare, cu participarea reprezentanților Curții de Conturi, entităților auditate, societății civile și mass-mediei. La fel, public, a fost examinat și *Raportul anual al Curții de Conturi pe anul 2015*.

De asemenea, reprezentanții comisiilor parlamentare participă la ședințele publice ale CCRM, în cadrul cărora sunt examinate rapoartele de audit, dar și la alte evenimente organizate. Astfel, în perioada de raportare au fost organizate 2 ateliere de lucru privind activitatea Curții, cu participarea reprezentanților Parlamentului și CCRM.

La finele anului 2016, Curtea de Conturi a elaborat și aprobat procedura instituțională privind colaborarea cu forul legislativ, care va facilita conlucrarea dintre instituții, respectiv, va contribui la sporirea impactului activității de audit.

Conlucrarea cu Ministerul Finanțelor

Analizând practicile altor instituții supreme de audit privind modul de cooperare în procesul consolidării sistemului de control financiar public intern (CFPI), Curtea de Conturi a Republicii Moldova și Ministerul Finanțelor au semnat în luna aprilie 2016 un acord de colaborare.

CCRM a inițiat formalizarea relațiilor de colaborare cu Ministerul Finanțelor deoarece asigurarea unei cooperări strânse și exercitarea unui dialog constructiv între cele două instituții este esențială pentru edificarea unui sistem complex și eficient de gestionare și control al resurselor bugetare.

De asemenea, colaborarea dintre cele două instituții pe parcursul anului 2016 a rezultat într-un ciclu de instruirii cu tematica „Aspecte de reformă în domeniul executării de casă a componentelor bugetului public național”, formatori fiind angajații Direcției Generale Trezoreria de Stat a Ministerului Finanțelor.

Colaborarea cu societatea civilă

Instituția Supremă de Audit cooperează cu societatea civilă în bază Memorandumului privind cooperarea între Curtea de Conturi și organizațiile societății civile, semnat la 5 martie 2008. Printre modalitățile de cooperare, aplicate în anul 2016, pot fi numite: elaborarea studiilor, bazate pe rapoartele CCRM; consultarea și informarea experților din cadrul societății civile; participarea auditorilor Curții de Conturi la mese rotunde, ateliere de lucru organizate de societatea civilă; consultarea societății civile în cadrul atelierelor de lucru în contextul proiectelor de dezvoltare instituțională.

Organizația Transparency International –
Moldova

În anul 2016, Organizația Transparency International – Moldova a publicat studiul

„Monitorizarea transparenței întreprinderilor de stat și societăților pe acțiuni cu capital integral și majoritar de stat din RM”. În studiu sunt expuse rezultatele monitorizării transparenței activității întreprinderilor de stat și societăților pe acțiuni cu capital de stat efectuate în baza analizei informațiilor recepționate de la întreprinderi, de la autoritățile publice fondatoare, precum și de la alte autorități, precum Curtea de Conturi, Autoritatea Națională de Integritate, Centrul Național Anticorupție, Procuratura Generală, Ministerul Afacerilor Interne.

„Expert-Grup” a publicat în anul 2016, analizând rapoartele instituției supreme de audit și beneficiind de suportul consultativ al CCRM, mai multe studii:

- Despre cum se pierd banii publici: Sinteza rapoartelor Curții de Conturi, Semestrul II, 2015
- Sinteza rapoartelor Curții de Conturi din semestrul I, 2016: probleme în gestiunea Fondului Forestier, ocrotirea sănătății și managementul financiar al întreprinderilor de stat.

Obiectivul acestor rapoarte a fost sensibilizarea opiniei publice referitor la nivelul scăzut de implementare a recomandărilor CCRM și impulsionearea organelor responsabile de managementul entităților verificate să reacționeze la concluziile alarmante, prezentate în rapoartele Curții de Conturi.

Reprezentanții CAI „Expert-Grup” au participat la un șir de ateliere de lucru cu participarea experților străini, în contextul implementării Proiectului Twinning.

Participarea la mese rotunde, dezbateri, ateliere de lucru

În anul 2016, reprezentanții Curții de Conturi au participat la un șir de mese rotunde, ateliere de lucru și dezbateri publice, organizate de ONG-uri, instituții de stat și reprezentanțe ale forurilor internaționale la Chișinău, după cum urmează.

Participarea la mese rotunde, dezbateri, ateliere de lucru

Centrul Analitic Independent Expert-Grup

- Conferința anuală internațională „MACRO”, cu tema „Depășirea crizei economice: e timpul să acționăm”
- Masa rotundă „Achizițiile publice în sistemul educațional din mun. Chișinău”
- Masa rotundă de discuție a propunerilor politicii bugetar-fiscale pentru anul 2017

Asociația Promo-LEX

- Masa rotundă privind prezentarea și discutarea concluziilor și recomandărilor preliminare ale Studiului „Strategii, practici și instrumente de finanțare a partidelor politice în Republica Moldova” din cadrul proiectului „Combaterea corupției politice în Republica Moldova prin îmbunătățirea cadrului legal privind finanțarea partidelor politice și supravegherea civică”
- Dezbateri naționale, organizată în contextul lansării studiului „Strategii, practici și instrumente de finanțare a partidelor politice în Republica Moldova”.

Transparency International – Moldova

- Atelier de lucru „Angajarea societății civile și mass-media în monitorizarea întreprinderilor de stat”

Asociația pentru Guvernare Eficientă și Responsabilă

- Masa rotundă privind prezentarea Raportului nr.3 de monitorizare a achizițiilor publice

Centrul de Investigații Jurnalistice

- Ședința Clubului Jurnaliștilor de Investigație cu tema: „Ce schimbări aduce noua lege privind achizițiile publice?”

Consiliul Europei la Chișinău și reprezentanța PNUD în RM

- Prezentarea a două rapoarte privind evaluarea riscului de corupție în cadrul achizițiilor publice și în organele de urmărire penală

Reprezentanța PNUD în RM

- 3 ateliere de lucru „Consolidarea cooperării cu Parlamentul”, organizate de Proiectul PNUD „Consolidarea guvernării parlamentare în Moldova”

MAEIE

- Dezbateri privind inițierea procesului de elaborare a Planului Național de Implementare a Acordului de Asocierie Republica Moldova – Uniunea Europeană pentru anii 2017-2019

Ministerul Finanțelor

- Masa rotundă privind lansarea studiului „Dezvoltarea regulilor fiscale la nivel subnațional pentru Republica Moldova”

Institutul pentru Politici și Reforme Europene

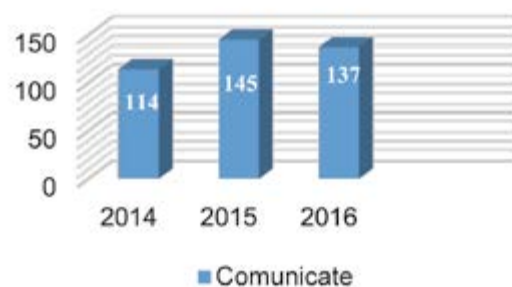
- Conferința anticorupție „Priorități strategice ale societății civile în domeniul anticorupție”

Pe parcursul anului 2016, Curtea de Conturi și-a propus și a realizat numeroase activități de colaborare și schimb de experiență cu reprezentanții societății civile și organizațiilor neguvernamentale, dar și cu partenerii de dezvoltare. Colaborarea cu aceste instituții a generat oportunități de dezvoltare și mediatizare a activității de audit pe plan național și

internațional. Astfel, în scopul consolidării în continuare a entității, inclusiv afirmării Curții de Conturi în interior și în afara granițelor, ne propunem și în anul 2017 să menținem conlucrarea cu partenerii de dezvoltare existenți, precum și să extindem aria de colaborare cu alte entități interesate.

Conlucrarea cu mass-media

Un mijloc important de informare a cetățenilor este asigurarea accesului liber, în cadrul ședințelor publice de examinare a rapoartelor de audit, reprezentanților mass-media. Astfel, în anul 2016 Curtea de Conturi a asigurat accesul liber la 28 de ședințe publice pentru reprezentanții mass-media (circa 94 de jurnaliști) și a remis acestora 137 de comunicate și știri.

Pe parcursul perioadei de raportare au fost publicate peste 230 de materiale jurnalistice, fiind abordate constatările și recomandările Curții de Conturi. Tematica a 165 de materiale a fost axată pe rezultatele rapoartelor de audit, iar alte 65 au avut drept tematică activitatea generală a instituției.

Concomitent, sursele de informare în masă au realizat peste 50 de materiale jurnalistice privind activitatea instituției, investigații jurnalistice etc.

Cooperarea multidimensională și deschisă cu sursele de informare în masă are o importanță deosebită în contextul asigurării transparenței activității instituției și promovării rezultatelor rapoartelor de audit.

Curtea de Conturi conlucrează cu mass-media, delegând, la solicitare, frecvent și operativ, reprezentanți pentru a participa la mese rotunde, dezbateri, interviuri, emisiuni informativ-analitice la posturile radio și TV.

Jurnaliștii de asemenea au acces liber și operativ la informațiile despre ședințele, hotărârile, rapoartele, noutățile și evenimentele instituției, care sunt plasate pe pagina electronică oficială a CCRM sau prin intermediul rețelelor de socializare, comunicatelor și anunțurilor remise prin poșta electronică etc.

Promovarea hotărârilor și rapoartelor Curții de Conturi

Monitorul Oficial al Republicii Moldova

Potrivit cerințelor cadrului legal, toate rapoartele de audit, precum și hotărârile Curții de Conturi asupra acestora se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Pagina web

Pagina electronică a instituției www.ccrm.md oferă informații despre Programul de activitate al Curții de Conturi, orarul ședințelor publice ale instituției (MAI DESFĂȘURAT, încă 2-3 aspecte) etc. De asemenea, hotărârile și rapoartele CCRM sunt disponibile în două limbi (română și rusă).

La fel, utilizatorul paginii este informat despre situația privind executarea cerințelor și implementarea recomandărilor înaintate, datele fiind permanent actualizate.

Rețelele de socializare

ISA promovează activitatea sa prin intermediul rețelelor de socializare. Pagina instituțională de pe rețeaua de socializare www.facebook.com oferă informații operative despre noutățile și inovațiile instituției, fiind un mijloc modern și eficient de promovare a imaginii CCRM în rândul utilizatorilor Internet.

Pagina instituției din rețeaua www.youtube.com oferă posibilitatea de a accesa arhiva video a tuturor ședințelor publice ale CCRM.

Ședințele publice

Un mijloc important de informare a cetățenilor este asigurarea accesului liber al reprezentanților mass-media și societății civile la examinarea rapoartelor de audit. La ședințele Curții de Conturi sunt prezenți în permanență reprezentanți ai posturilor TV, radio, agențiilor de știri, ziarelor și revistelor naționale.

Anunțul despre desfășurarea ședințelor, precum și comunicatele de presă se remit jurnaliștilor și societății civile prin intermediul poștei electronice, se plasează pe pagina oficială a instituției (www.ccrm.md) și de asemenea se postează pe pagina instituției în rețelele de socializare (www.facebook.com).

Accesul la informație este asigurat prin transmiterea ședințelor publice în direct. Astfel, ședințele pot fi vizionate în regim online pe pagina electronică a instituției, arhiva video a ședințelor fiind disponibilă publicului larg pe pagina oficială și în rețelele de socializare (www.youtube.com).

În premieră, începând cu anul 2016, toate ședințele CCRM pot fi urmărite online în holul instituției, pe un ecran special amplasat în acest scop.

Acesta este încă un pas în asigurarea transparenței și oferirea informațiilor în mod deschis, explicit și echidistant.

Panoul electronic informativ, instalat în fața sediului instituției, informează publicul larg despre activitatea instituției. Astfel, cetățenii au acces la ultimele noutăți și anunțuri, informații generale despre activitatea instituției, structura organizatorică, datele de contact etc.

Publicații specializate

Cele mai semnificative rezultate ale activității Curții de Conturi sunt prezentate în Rapoartele anuale asupra administrării și întrebuirii resurselor financiare publice și a patrimoniului de stat și în Rapoartele de activitate ale instituției, ediții publicate și remise Parlamentului, autorităților publice centrale, instituțiilor publice, reprezentanților societății civile, lumii academice și instituțiilor de învățământ superior.

Scopul Rapoartelor anuale este de a prezenta părților interesate și opiniei publice principalele constatări și concluzii rezultate din activitatea de audit și unele posibile soluții care ar contribui la promovarea corectitudinii și eficientizarea utilizării banului public.

5. Implementarea sistemului de management financiar și control

„Promovăm un sistem corect și performant de management al finanțelor publice.”

În 2016, în scopul determinării funcționalității sistemului MFC și aprecierii gradului de conformitate a acestuia cu cadrul normativ în domeniu, Curtea de Conturi a efectuat autoevaluarea sistemului respectiv al entității și a emis *Declarația privind buna guvernare*. Rezultatele autoevaluării confirmă că entitatea

dispune de un sistem MFC a cărui organizare și funcționare permite furnizarea unei asigurări rezonabile precum că fondurile publice alocate în scopul atingerii obiectivelor strategice și operaționale au fost utilizate în condiții de transparență, economicitate, eficiență, eficacitate, legalitate, etică și integritate.

CURTEA DE CONTURI A REPUBLICII MOLDOVA

bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 69, MD-2001, mun. Chișinău, tel.: (+373) 22 23 25 79, fax: (+373) 22 23 30 20
www.ccrm.md, e-mail: ccrm@ccrm.md

DECLARAȚIA PRIVIND BUNA GUVERNARE

În temeiul prevederilor art.16, alin.(1) din Legea nr.229 din 23.09.2010 privind controlul financiar public intern, subsemnatul, UNTILA Veaceslav, în calitate de Președinte al Curții de Conturi, declar că Curtea de Conturi, dispune de un sistem de management financiar și control a cărui organizare și funcționare permite furnizarea unei asigurări rezonabile precum că fondurile publice alocate în scopul atingerii obiectivelor strategice și operaționale au fost utilizate în condiții de transparență, economicitate, eficiență, eficacitate, legalitate, etică și integritate.

Sistemul de management financiar și control cuprinde mecanisme de autocontrol, iar măsurile privind creșterea eficacității acestuia au la bază evaluarea riscurilor.

Pe baza rezultatelor autoevaluării, apreciez că la data de 31 decembrie 2016, sistemul de management financiar și control al Curții de Conturi este conform cu Standardele naționale de control intern în sectorul public.

Această declarație se întemeiază pe o apreciere realistă, corectă și completă a sistemului de management financiar și control al entității, este emisă prin asumarea răspunderii manageriale și are drept temei date, informații și constatări consemnate în documentele aferente autoevaluării.

Data 14.03.17

Semnătura

6. Perspective și provocări

„Cea mai mare plăcere în viață este să faci lucruri pe care oamenii spun că nu poți să le faci.” (Walter Bagehot)

„Acceptă provocările pentru a putea simți bucuria victoriei.” (George S. Patton)

În anul 2017 Curtea de Conturi va continua implementarea Planului de Dezvoltare Strategică pe anii 2016-2020, în care este reiterată adeziunea Plenului Curții de Conturi, investit de Parlament la 29 iulie 2016, pentru continuarea eforturilor instituționale în modernizarea auditului public extern.

Implementarea celor trei piloni ai PDS – contribuirea la consolidarea bunei guvernante, asigurarea durabilității instituționale, dezvoltarea și menținerea calității corporative și de audit – va contribui la realizarea misiunii instituției: de a oferi Parlamentului, întregii societăți, precum și comunității internaționale o evaluare și o asigurare independentă și obiectivă, emisă în conformitate cu Standardele Internaționale de Audit ale Instituțiilor Supreme de Audit, precum că fondurile publice sunt gestionate regulamentar și potrivit scopurilor prestabilite, că toate veniturile au fost colectate și raportate conform cadrului legal, iar managementul finanțelor publice corespunde principiilor performanței.

Astfel, Curtea de Conturi va contribui în continuare la implementarea principiilor fundamentale ale Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană și, în special, a Planului național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere pentru perioada 2017 - 2019.

În vederea realizării sarcinii de sporire a nivelului de responsabilitate a managementului instituțiilor publice, vom realiza misiuni de audit anuale ale situațiilor financiare și de conformitate asupra gestiunii fondurilor de către entitățile publice, cu informarea entităților vizate, a Parlamentului, Guvernului, dar și a altor actori interesați. Prin auditurile performanței, instituția va contribui la sporirea economicității, eficienței și eficacității operațiunilor guvernamentale. Desfășurând aceste tipuri de audit, vom genera soluții de remediere, precum și vom evidenția slăbiciunile instituționale, problemele aferente MFC în sectorul public, astfel contribuind la afirmarea și consolidarea bunei guvernante.

Totodată, în anul 2017, concomitent cu aprobarea de către Guvern a noii Strategii Naționale Anticorupție pentru perioada 2017-2020, ISA va depune toate eforturile pentru prevenirea și contracararea fraudei și corupției. Curtea de Conturi, preluând bunele practici internaționale din cadrul INTOSAI privind asigurarea integrității, va tinde să devină un exemplu de instituție transparentă și integră, promovând înaltele valori instituționale în societate și în rândul autorităților publice. În context, ne propunem să dezvoltăm în continuare o relație de lucru eficientă cu organele de drept, astfel încât suspiciunile de fraudă și corupție

să fie raportate imediat autorităților de resort, pentru întreprinderea acțiunilor de rigoare. Un rol aparte în combaterea fraudei și corupției ne este încredințat prin Acordul de finanțare încheiat de Comisia Europeană și Guvernul Republicii Moldova, prin care președintele Curții de Conturi Veaceslav Untila a fost desemnat drept punct de contact al Oficiului European de Luptă Antifraudă (OLAF).

Curtea de Conturi, având statutul de ISA în curs de edificare și consolidare, conștientizează necesitatea dezvoltării colaborării bilaterale și multilaterale cu alte ISA, prin alinierea la standardele moderne de profil și preluarea bunelor practici, inclusiv în implementarea și aplicarea în munca de zi cu zi a standardelor internaționale de audit. Ne vom concentra și pe viitor pe dezvoltarea relațiilor cu ISA din cadrul EUROSAI și INTOSAI, cooperarea cu alte ISA și structuri organizaționale de profil, stabilirea relațiilor de colaborare cu donatorii externi interesați în dezvoltarea Curții de Conturi.

Axându-se pe prioritățile enumerate, Curtea a identificat drept obiectiv pentru anul 2017 stabilirea unei noi platforme pentru noii membri ai Curții de Conturi, ceea ce va oferi o bază adecvată pentru prioritizarea acțiunilor în atingerea obiectivului general de a deveni o ISA performantă, care își desfășoară activitatea în conformitate cu standardele de audit din sectorul public recunoscute la nivel internațional (ISSAI) și cu bunele practici internaționale și, implicit, europene. Paralel cu aceasta, vor fi demonstrate o serie de exemple practice bune, pentru asigurarea unei înțelegeri mai profunde a noilor concepte și abordări, atât pe plan intern, cât și extern. Acest lucru va necesita stabilirea priorităților operative și administrative, precum și un accent sporit pe

activitatea noastră.

Astfel, printre prioritățile și provocările anului 2017 menționăm:

- perfectarea și înaintarea modificărilor la cadrul legal, instituind un rol, un domeniu de aplicare și un mandat clar pentru Curtea de Conturi;
- dezvoltarea unui sistem de asigurare a independenței financiare și de gestionare a bugetului;
- definirea documentelor instituționale și aplicarea acestora în practică;
- asumarea unei noi abordări de management, bazată pe o gestionare eficientă a resurselor și pe o comunicare mai bună;
- promovarea și sensibilizarea în baza auditurilor efectuate privind rolul, mandatul și noile abordări aplicate de Curtea de Conturi;
- consolidarea și punerea în aplicare a mecanismului de monitorizare post-audit (follow-up), a rapoartelor CCRM, cu implicarea Comisiei parlamentare de profil.

Implementarea continuă și consecventă a obiectivelor strategice stabilite atât în PDS anterioare, cât și în prezentul PDS, prin desfășurarea activității doar în conformitate cu ISSAI și cu bunele practici, va contribui la consolidarea unui audit public extern durabil în Republica Moldova. Impactul unei astfel de abordări va avea un rol esențial la îmbunătățirea administrației publice și a bunei guvernante, în contextul reformei administrației publice și strategiei de integrare a Republicii Moldova în Uniunea Europeană.

Anexa nr. 1

Entități la care au fost constatate cele mai semnificative abateri și erori

(milioane lei)

Entitatea	Total	Planificarea bugetară	Administrarea veniturilor bugetare	Administrarea cheltuielilor bugetare	Efectuarea achizițiilor publice	Neînregistrarea patrimoniului public la OCT	Utilizarea mijloacelor și patrimoniului public, fără respectarea condițiilor de economicitate, eficiență și eficacitate	Abateri la organizarea contabilității și raportării financiare total, inclusiv:		Alte încălcări
								erori în datele evidenței contabile și în raportarea situațiilor financiare	neînregistrarea în evidența contabilă a patrimoniului	
Ministerul Finanțelor	6983.90		5764.30							1219.60
UAT Chișinău	4877.97	0.17	307.00			308.40		562.40	3700.00	
IFPS (administr.venit.)	2192.20		2192.20							
UAT Găgăuzia	1657.60	138.60			55.70	325.70	175.50	584.10	378.00	
Ministerul Educației	1611.50	0.24		0.26		98.50	901.34	611.16		
UAT Ungheni	860.92	1.72	19.90		6.00	553.50		21.00	24.70	234.10
Ministerul Sănătății	644.50				530.00		114.50			
Ministerul Apărării	492.11			0.30				52.47	439.26	0.08
Compania Națională de Asigurări în Medicină	400.65			1.10	49.10		66.70			283.75
UAT Râșcani	215.26	1.60	8.63	0.24		102.29	8.55		30.62	63.34
UAT Briceni	185.40	39.98	21.43	9.98	42.80			41.35	29.48	0.38
UAT Sângerei	149.60	2.20	2.57	2.14	2.80		15.85	12.27	15.86	95.90
Agencia „Moldsilva”	122.66		19.91		2.80	51.90	21.99	20.26	5.80	
IMSP SCR	86.70							21.00		65.70
Instanțe judecătorești	82.80						82.80			
Ministerul Mediului (Aprovizionare cu Apă și Canalizare)	73.50						3.50		70.00	
Casa Națională de Asigurări Sociale	52.76							33.53		19.23
DIP	32.60						32.60			
Biroul Național de Statistică	22.00		0.40		1.70			6.20	4.10	9.60
UPS „Ion Creangă”	20.30								20.30	0.00
Agencia Proprietății Publice	13.10							13.10		
Alte entități	68.09	3.44	0.00	1.33	0.00	0.00	57.41	4.92	0.00	1.00
TOTAL	20846.11	187.95	8336.34	15.35	690.90	1440.29	1480.73	1983.76	4718.12	1992.67

Opiniile/concluziile exprimate de către auditorii Curții de Conturi ca rezultat al misiunilor de audit la entitățile auditate în perioada anului 2016

Nr. crt.	Nr. hotărârii, data aprobării	Denumirea raportului de audit	Concluzii generale	Concluzii cu rezerve	Refuz de concluzii	Opinie cu rezerve		Opinie fără rezerve		Opinie contrară		Refuz de opinie	
						situațiile financiare	con-mita-tea	situațiile financiare	con-mita-tea	situațiile financiare	con-mita-tea	situațiile financiare	con-mita-tea
	Hotărârea nr.1 din 16 februarie 2016	„Privind Raportul auditului conformității utilizării mijloacelor financiare publice pentru organizarea și desfășurarea de către Comisia Electorală Centrală și unele consilii electorale de circumscripție a alegerilor locale generale din 2015”	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Hotărârea nr.3 din 25 februarie 2016	„Cu privire la Raportul auditului privind realizarea de către Ministerul Finanțelor a sarcinilor și activităților în procesul de monitoring financiar al întreprinderilor de stat și societăților comerciale cu capital integral sau majoritar de stat”	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Hotărârea nr.9 din 29 martie 2016	„Privind Raportul auditului de conformitate asociat auditului de performanță, cu tematica „Generează impact benefic sistemul de management și control intern asupra gestiunii economice a Agenției „Moldsiha”?”	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Nr. crt.	Nr. hotărârii, data aprobării	Denumirea raportului de audit	Concluzii generale	Concluzii cu rezerve	Refuz de concluzii	Opinie cu rezerve		Opinie fără rezerve		Opinie contrară		Refuz de opinie	
						situațiile financiare	con-mita-tea	situațiile financiare	con-mita-tea	situațiile financiare	con-mita-tea	situațiile financiare	con-mita-tea
	Hotărârea nr.10 din 12 mai 2016	Raportul auditului situațiilor financiare consolidate ale Biroului Național de Statistică în exercițiul bugetar 2015 Raportul auditului conformității gestionării fondurilor publice de către Biroul Național de Statistică în exercițiul bugetar 2015	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Hotărârea nr.11 din 19 mai 2016	„Cu privire la Raportul auditului Raportului Guvernului privind executarea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2015”	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
	Hotărârea nr.12 din 19 mai 2016	„Cu privire la Raportul auditului performanței administrației și monitorizării datorii față de bugetul asigurărilor sociale de stat”	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Hotărârea nr.14 din 20.05.2016	„Raportul auditului asupra conformității Raportului Guvernului privind executarea fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală în anul 2015	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
		Raportul auditului conformității gestionării și raportării situațiilor financiare ale FAOAM de către IMSP Institutul de Medicină Urgentă în anul 2015	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-

Nr. crt.	Nr. hotărârii, data aprobării	Denumirea raportului de audit	Concluzii generale	Concluzii cu rezerve	Refuz de concluduzii	Opinie cu rezerve		Opinie fără rezerve		Opinie contrară		Refuz de opinie	
						situațiile financiare	con-mitarea	situațiile financiare	con-mitarea	situațiile financiare	con-mitarea	situațiile financiare	con-mitarea
	Hotărârea nr.14 din 20.05.2016	Raportul auditului conformității gestionării și raportării situațiilor financiare ale FAOAM de către IMSP Spitalul Clinic Republican în anul 2015	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-
	Hotărârea nr.15 din 20 mai 2016	Raportul auditului conformității gestionării și raportării situațiilor financiare ale FAOAM de către IMSP Institutul Mamei și Copilului în anul 2015	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
	Hotărârea nr.16 din 30 mai 2016	„Cu privire la Raportul auditului privind performanța sistemului instituțional în administrarea mijloacelor pentru realizarea Programului național de combatere a hepatitelor virale B, C și D” Raportul auditului asupra Raportului Guvernului privind executarea bugetului de stat pe anul 2015	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
	Hotărârea nr.17 din 23 iunie 2016	Raportul auditului datoriei sectorului public, garanțiilor de stat și recreditării de stat pe anul 2015 Raportul auditului conformității execuției bugetar în cadrul entităților publice locale din raionul Sângerei pe anul 2015	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		Raportul auditului conformității gestionării patrimoniului public în cadrul entităților publice din raionul Sângerei pe anul 2015	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Nr. crt.	Nr. hotărârii, data aprobării	Denumirea raportului de audit	Concluzii generale	Concluzii cu rezerve	Refuz de concluduzii	Opinie cu rezerve		Opinie fără rezerve		Opinie contrară		Refuz de opinie	
						situațiile financiare	con-mitarea	situațiile financiare	con-mitarea	situațiile financiare	con-mitarea	situațiile financiare	con-mitarea
	Hotărârea nr.18 din 23 iunie 2016	„Privind Raportul auditului conformității gestionării patrimoniului public în cadrul entităților publice din raionul Râșcani pe anul 2015”	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Hotărârea nr.19 din 27 iunie 2016	„Privind Raportul auditului performanței „Ministerul Sănătății a înregistrat unele rezultate de performanță aferente implementării proiectului susținut de Banca Mondială”	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Hotărârea nr.20 din 27 iunie 2016	„Privind Raportul auditului situațiilor financiare ale Proiectului „Consolidarea eficacității rețelei de asistență socială” pe anul 2015”	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-
	Hotărârea nr.21 din 28 iunie 2016	Raportul auditului situațiilor financiare consolidate ale Ministerului Apărării și unele entități din subordine în exercițiul bugetar 2014-2015	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
		Raportul auditului conformității gestionării fondurilor publice de către Ministerul Apărării și unele entități din subordine în exercițiul bugetar 2014-2015	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Nr. crt.	Nr. hotărârii, data aprobării	Denumirea raportului de audit	Concluzii generale	Concluzii cu rezerve	Refuz de concluduzii	Opinie cu rezerve		Opinie fără rezerve		Opinie contrară		Refuz de opinie	
						situațiile financiare	con-mita-tea	situațiile financiare	con-mita-tea	situațiile financiare	con-mita-tea	situațiile financiare	con-mita-tea
	Hotărârea nr.22 din 30 iunie 2016	Raportul auditului conformității execuției bugetar în cadrul autorităților publice din raionul Ungheni pe anul 2015	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Hotărârea nr.26 din 05 iulie 2016	Raportul auditului conformității gestionării patrimoniului public în cadrul entităților publice din raionul Ungheni pe anul 2015	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Hotărârea nr.27 din 19 iulie 2016	„Privind Raportul de audit asupra situațiilor financiare ale Proiectului „Reforma învățământului în Moldova”, întocmite la 31.12.2015”	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-
	Hotărârea nr.28 din 19 iulie 2016	„Cu privire la Raportul auditului de performanță „Întrunesc criterii motivaționale și de performanță sistemele de remunerare în sectorul public?”	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Hotărârea nr.29 din 22 iulie 2016	„Cu privire la Raportul auditului de Dezvoltare a Companiilor de Aprovizionare cu Apă și Canalizare”	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Nr. crt.	Nr. hotărârii, data aprobării	Denumirea raportului de audit	Concluzii generale	Concluzii cu rezerve	Refuz de concluduzii	Opinie cu rezerve		Opinie fără rezerve		Opinie contrară		Refuz de opinie	
						situațiile financiare	con-mita-tea	situațiile financiare	con-mita-tea	situațiile financiare	con-mita-tea	situațiile financiare	con-mita-tea
30.	Hotărârea nr.30 din 26 iulie 2016	„Privind Raportul auditului conformității gestionării patrimoniului public în cadrul entităților publice din mun. Chișinău pe anii 2014-2015”	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
31.	Hotărârea nr.31 din 26 iulie 2016	Raportul auditului conformității execuției bugetar în cadrul entităților publice locale din UTA Găgăuzia pe anii 2014-2015	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
32.	Hotărârea nr.32 din 28 iulie 2016	„Cu privire la aprobarea Raportului auditului de performanță privind sistemul parteneriatului public-privat”	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Hotărârea nr.33 din 29 iulie 2016	„Privind Raportul auditului tematic al Proiectului „Rețeaua de comunicații fixe și mobile pentru consolidarea managementului frontierei de stat pe segmentul Ungheni-Giurgulești”	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Hotărârea nr.34 din 29 iulie 2016	„Privind Raportul auditului de conformitate asociat auditului de performanță al sistemului facilităților fiscale și vamale”	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Nr. crt.	Nr. hotărârii, data aprobării	Denumirea raportului de audit	Concluzii generale	Concluzii cu rezerve	Refuz de concluduzii	Opinie cu rezerve		Opinie fără rezerve		Opinie contrară		Refuz de opinie	
						situat. financiare	con-mit. tea	situat. financiare	con-mit. tea	situat. financiare	con-mit. tea	situat. financiare	con-mit. tea
	Hotărârea nr.40 din 10 noiembrie 2016	„Privind Raportul auditului de performanță „Care este impactul reformei finanțelor publice locale asupra descentralizării financiare a unităților administrativ-teritoriale din cadrul municipiului Chișinău și raionului Râșcani?”	1										
	Hotărârea nr.42 din 22 noiembrie 2016	„Cu privire la Raportul auditului privind performanța instrumentelor guvernamentale îndreptate la modernizarea/îmbunătățirea serviciilor în cadrul sistemului educațional”	1										
	Hotărârea nr.43 din 30 noiembrie 2016	„Privind Raportul auditului performanței „Implementarea Strategiei de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011-2016 (8 luni): resurse generoase – rezultate incerte”	1										
	Hotărârea nr.48 din 5 decembrie 2016	„Cu privire la Raportul de audit TI „Cum se asigură protecția datelor cu caracter personal în domeniul asistenței medicale primare, prelucrate în cadrul sistemelor informaționale automatizate?”	1										
	HCC	Rapoarte de audit	17	8	1	5	2	3					

Anexa nr. 3

Lista materialelor remise organelor de drept				
Nr. d/o	Hotărârea Curții de Conturi	Organele de drept cărora li s-au remis materialele	Examinarea la ședințele Consiliului de colaborare cu organele de drept (procesul-verbal nr.)	Rezultatul examinării materialelor
1.	Hotărârea Curții de Conturi nr.9 din 29.03.2016 „Privind Raportul auditului de conformitate asociat auditului de performanță, cu tematica „Generează impact benefic sistemul de management și control intern asupra gestiunii economice a Agenției „Moldsilva?”” (MO, nr.114-122 din 29.04.2016, art.13)	Remise Procuraturii Generale, pentru luare de atitudine și examinare conform competenței (pct.2.8 din Hot.CC nr.9 din 29.03.2016): 1) <i>copiile hot. – pe 2 file și a raportului – 17 file (scris. CC nr.01/2-281 din 06.04.2016);</i> 2) <i>la solicitarea PG (scr. PG nr.24-352/13-600 din 10.05.2016) au fost remise suplimentar materiale pe 624 pagini, conform a 2 borderouri</i>		PG a informat că se investighează 6 circumstanțe nominalizate în raportul de audit, în special modul de gestionare și management al factorilor de decizie ai Agenției „Moldsilva”, ÎS ÎS „Soroca”, ÎS ÎS „Edineț”, ÎS ÎS „Hincești”, ÎS ÎS „Rezeni”, ÎS ÎS „Nisporeni Silva”. PG a informat că urmare a finalizării investigațiilor a fost dispusă pornirea a 3 cauze penale în baza art.329 CP (neglijență în serviciu) în privința factorilor de decizie ai Agenției „Moldsilva”, ÎS ÎS „Edineț” și ÎS ÎS „Hancești-Silva”, urmărirea penală fiind dată în competența Procuraturii Anticorupție. Referitor la constatările aferente ÎS „Sil-Rezeni”, ÎS ÎS „Nisporeni Silva”, investigațiile sunt în derulare. Au fost oferite materiale suplimentare la solicitarea PG (Scr.PG nr.24-352/13-600 din 10.05.2016)
2.	Hotărârea Curții de Conturi nr.16 din 30 mai 2016 „Cu privire la misiunile de audit asupra Raportului Guvernului privind executarea bugetului de stat pe anul 2015 și asupra datoriei sectorului public, garanțiilor de stat și recreditării de stat pe anul 2015” (MO, nr.206-214 din 15.07.2016, art.19)	Remise Procuraturii Generale, în temeiul pct.3 din hotărâre, pentru informare și examinare conform competenței a faptelor expuse în constatarea nr.3.6 din Anexa nr.1 la hotărâre. <i>Au fost remise: copiile autentificate ale HCC nr.16 din 30.05.2016 și rapoartele de audit (Anexa nr.1 și Anexa nr.2) – scr.nr. 01/2-489 din 03.06.2016</i>		PG (scr.nr.24-69/16-1116 din 21.07.2016) a comunicat că pretinsele acțiuni ilegale ale factorilor de decizie la construcția și investițiile în amplasarea și funcționarea magazinelor duty-free la punctele de trecere a frontierei de stat au constituit obiectul investigațiilor Procuraturii Anticorupție, care la 04.03.2010 a emis Ordonanță de neîncepere a urmăririi penale pe faptul dat. Referitor la solicitarea de inițiere a procedurii de regres, potrivit art.1415 Cod civil, o asemenea acțiune poate fi introdusă doar dacă este constatată vinovăția persoanelor pretins culpabile, astfel încât să fie întrunite toate condițiile răspunderii delictuale. <i>Notă:</i> a se vedea Hotărârea Curții Constituționale nr.23 din 25.07.2016 și Adresa Președintelui Curții de Conturi (MO, nr.361-367 din 21.10.2016), prin care „... Curtea a reiterat că atragerea automată la răspundere disciplinară a judecătorului doar în baza unei hotărâri a Curții Europene de condamnare a statului, fără a demonstra că legea a fost încălcată în mod intenționat de către judecător, constituie o ingerință inadmisibilă în independența judecătorului”. De asemenea, Curtea a subliniat „... importanța și necesitatea reglementării, într-un cadru normativ comprehensiv a mecanismului de aplicare a instituției regresului în contextul condamnării RM de către Curtea Europeană...”

<p>3.</p>	<p>Hotărârea Curții de Conturi nr.21 din 28.06.2016 „Privind Raportul auditului situațiilor financiare consolidate și Raportul auditului conformității gestionării fondurilor publice de către Ministerul Apărării și unele entități din subordine în exercițiul bugetar 2014-2015” (MO, nr.256-267 din 12.08.2016, art.24)</p>	<p>Remise Procuraturii Generale, conform pct.2.7 din Hotărâre, pentru examinare conform competențelor cu privire la aspectele menționate în subpct.3.2 și 3.3. și expuse în subcapitolele 4.6 și 4.7 din Raport (Anexa nr.2): - documentele licitațiilor publice desfășurate privind achiziționarea țesăturii combinate cu desen camuflat pentru uniforma militară (Procuratura militară); - cazurile cu privire la comercializarea activelor militare neutilizate (PG). (scr. CC nr.01/2-647 din 12.07.2016)</p>		<p>PG (scr. nr.9-27d/16-3511 din 19.07.2016) a informat că materialele au fost transmise Procuraturii Anticorupție pentru examinare. În legătură cu verificările inițiate în cadrul examinării unor aspecte expuse în materialele Curții de Conturi, CNA a solicitat materiale suplimentare (scr. CNA nr.02/11-2068 din 06.09.2016). Materialele sunt în examinare.</p>
<p>4.</p>	<p>Hotărârea Curții de Conturi nr.22 din 30.06.2016 „Privind Rapoartele auditului conformității exercițiului bugetar și gestionării patrimoniului public în cadrul entităților publice locale din raionul Ungheni pe anul 2015” (MO, nr.288-292 din 02.09.2016, art.26)</p>	<p>Remise: - Procuraturii Generale și - Centrului Național Anticorupție materialele privind încălcările admise în activitatea Serviciului Tehnologii Informaționale al MAI în legătură cu gestionarea/funcționarea sistemului automatizat de supraveghere a circulației rutiere „Controlul traficului” (scr. CC nr. 05/1-517 din 24.06.2016; scr. CC nr.05/01-515 din 24.06.2016) - MAI (scr.nr.01/2-668 din 18.07.16) conform pct.2.7 din hotărâre, pentru informare și luare de atitudine privind dreptul de subregistratură al AAPL la monitorizarea traficului rutier</p>	<p>Examinat la Consiliul de colaborare, proces-verbal din 21.06.2016</p>	<p>PG a informat despre faptul că în gestiunea Secției exercitare a urmăririi penale în cauze de criminalitate organizată și excepționale a PG se află procesul penal nr.71/16, pornit pe faptul pretinselor acțiuni ilegale ce vizează instalarea sistemului automatizat de supraveghere a circulației pe teritoriul Republicii Moldova și a solicitat materiale suplimentare ce vizează activitatea Serviciului Tehnologii Informaționale al MAI, SRL „Dessa-Internațional”, SRL „Midland Engineering”, SRL „InfoRad” și SRL „Avtouragan” (scr. PG nr.18-2d/16-1744 din 21.07.2016). La 23.12.2016, prin scr. nr.8/5-8763, MAI ne-a informat despre acțiunile întreprinse în scopul realizării recomandărilor CC, ședințelor de lucru organizate în acest sens, elaborării și înaintării spre avizare, precum și publicării spre consultare publică a proiectului hotărârii Guvernului „Pentru aprobarea modificărilor și completărilor ce se operează în Anexa nr.1 la Hotărârea Guvernului nr.965 din 17.11.2014”</p>
<p>5.</p>	<p>Hotărârea Curții de Conturi nr.30 din 26.07.2016 „Privind Raportul auditului conformității gestionării patrimoniului public în cadrul entităților publice din mun. Chișinău pe anii 2014-2015” (MO, nr.361-367 din 21.10.2016, art.33)</p>	<p>Remise: - Procuraturii Generale, în temeiul pct.2.8 din Hotărâre, pentru luare de atitudine și examinare conform competențelor: Hot. – pe 6 pag. și raportul de audit – pe 88 pag. (scr. CC nr.01/2-911 din 12.08.2016); - Direcției nr.5 (operațiuni speciale) a Inspectoratului Național de Investigații IGP MAI, la solicitare, în legătură cu verificarea unor aspecte la primăria com. Tohatin</p>		<p>PG a luat act de materialele remise de CC și a solicitat suplimentar documentele care au stat la baza derogărilor stabilite de auditori. Circumstanțele nominalizate în raportul de audit au fost supuse investigării (scr. PG nr.24-97/16-1263 din 22.08.2016). Potrivit scr. nr.24-97/16-1653 din 09.11.2016, PG a informat că în baza verificărilor efectuate de către procurori au fost constatate cazuri de neglijență în serviciu, săvârșite de persoanele publice din cadrul primăriei mun. Chișinău, fiind dispusă pornirea unei cauze penale în baza art.329 alin. (2) lit.b) (neglijență în serviciu) Cod penal. Cauza penală nr.2016928259 a fost expediată Procuraturii Anticorupție, pentru exercitarea urmăririi penale</p>

<p>6.</p>	<p>Hotărârea Curții de Conturi nr. 33 din 29 iulie 2016 „Privind Raportul auditului tematic al Proiectului „Rețeaua de comunicații fixe și mobile pentru consolidarea managementului frontierei de stat pe segmentul Ungheni-Giurgiulești”” MO, nr.306-313 din 16.09.2016, art.29</p>	<p>Remise: - Procuraturii Generale și Procuraturii mun. Chișinău în temeiul pct.2.4. din Hotărâre (scr. nr.07/1-852, nr.07/1-854 din 08.08.2016); - Centrului Național Anticorupție, în temeiul pct.2.6 din Hotărâre (scr. nr.07/1-851 din 08.08.2016)</p>		<p>PG a informat că, urmare a investigațiilor efectuate de către Procuratura mun. Chișinău, anterior s-a dispus pornirea a 4 cauze penale în baza art.190 alin.(5) Cod penal. Actualmente în cadrul cauzelor penale se efectuează acțiuni de urmărire penală</p>
<p>7.</p>	<p>Hotărârea Curții de Conturi nr. 43 din 30 noiembrie 2016 „Privind Raportul auditului performanței „Implementarea Strategiei de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011 – 2016 (8 luni): resurse generoase – rezultate incerte” MO, nr.478-490 din 30.12. 2016</p>	<p>Remise la solicitarea Centrului Național Anticorupție (nr.03/07-5969 din 08.12.2016) prin scr. CC nr.09-1431 din 22.12.2016</p>		<p>CNA a comunicat că instrumentează cauza penală nr. 2015928188, intentată la 27.05.2015, conform art.328 alin.(3) lit.d) Cod penal, pe faptul acțiunilor presupuse ilegale ale persoanelor publice la procurarea echipamentului medical (pentru efectuarea expertizei ADN) și implementarea Strategiei de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011-2016</p>
<p>8.</p>	<p>Hotărârea Curții de Conturi nr.48 din 05 decembrie 2016 „Cu privire la Raportul de audit TI „Cum se asigură protecția datelor cu caracter personal în domeniul asistenței medicale primare, prelucrate în cadrul sistemelor informaționale automatizate?”” MO, nr.2-8 din 06.01. 2017</p>	<p>Remise: Centrului Național Anticorupție, în temeiul pct.2.6 din Hotărâre (scr. nr. 01/2 -1376 din 15.12.2016)</p>		<p>CNA a informat că, urmare a examinării petiției scr. nr.01/2-1376 din 15.12.2016 referitoare la informația obținută în urma elaborării Raportului de audit TI, s-a stabilit că soft-ul Sistemul Informațional Integrat în Sănătate, precum și echipamentul tehnic au fost livrate de PAS „Integrator” SRL către IMSP CMF Bălți, cu titlul gratuit. Cu referire la plafonarea contractelor, s-a constatat că părțile au recurs la acest procedeu pentru a nu încălca prevederile legislației cu privire la achizițiile publice și a contractelor de mică valoare. În concluzie, <u>controlul petiției a fost sistat</u>, pe motiv că faptele expuse mai sus nu pot servi drept temei pentru declanșarea unor investigații sub aspect penal. CC a solicitat copia ordonanței de refuz în pornirea urmăririi penale și clasarea procesului penal prin scr. nr.03-181 din 02.02.2017</p>

Anexa nr. 4

Lista materialelor remise Comisiei Naționale de Integritate (Autoritatea Națională de Integritate)			
Nr. d/o	Hotărârea Curții de Conturi	Materialele remise	Rezultatul examinării materialelor remise
1.	Hotărârea Curții de Conturi nr.9 din 29.03.2016 „Privind Raportul auditului de conformitate asociat auditului de performanță, cu tematica „Generează impact benefic sistemul de management și control intern asupra gestiunii economice a Agenției „Moldsilva”?”	Remise în temeiul pct.2.9 din Hotărârea CCRM nr.9 din 29.03.2016, copiile autentificate ale hotărârii și Raportului de audit	Urmare a sesizării CCRM, CNI examinează următoarele aspecte: 1) eventuala situație de conflict de interese privind procurările în perioada 2013-2014 de către ÎS „Hâncești-Silva” de la agentul economic al cărui administrator este și contabil-șef la ÎS „Hâncești-Silva”; 2) eventuala situație de conflict de interese privind participarea la licitație și desemnarea ca câștigător a agentului comercial al cărui reprezentant prin procură a participat ruda de gradul I a șefului OS Grozești al ÎS „Nisporeni-Silva”; 3) eventuala situație de conflict de interese privind angajarea persoanelor apropiate (fratele) de către directorul ÎS „Edineț” la OS Otaci. (Scr. CNI nr.03/938 din 13.04.2016) CNI a informat despre adoptarea Actului de constatare nr.03/270 din 07.07.2016 prin care a fost dispusă constatarea încălcării regimului juridic al conflictului de interese de către T.D., auditor intern în cadrul Agenției „Moldsilva” (scr. CNI nr.03/1942 din 11.07.2016). Prin scr. nr.03/291 din 10.11.2016, ANI a informat Curtea de Conturi despre următoarele: 1) în cazul întreținerii relațiilor economico-financiare, în perioada 2013-2014, de către ÎS „Hâncești-Silva” cu ÎI „C.O.”, al cărui fondator și administrator este dna C.O., contabil-șef al ÎS „Hâncești-Silva”, dumneaei, potrivit Legii nr.16 din 15.02.2008 cu privire la conflictul de interese, nu era subiect al declarării. Prin urmare, în cazul dat nu poate fi vorba de conflict de interese; 2) în privința dlui M.V., director al ÎS „Nisporeni-Silva”, privind eventuala situație de conflict de interese în urma încheierii contractelor între întreprinderea de silvicultură cu Î.I. „C.D.”, reprezentată prin procură de către M.A., s-a stabilit că dna M.A. este soția dlui M.V., care nu este director al ÎS „Nisporeni-Silva” și ambii nu au nicio legătură de rudenie cu dl M.V., fapt ce denotă lipsa conflictului de interese; 3) pe faptul angajării de către M.V., directorul ÎS „Edineț” la OS Otaci a persoanei apropiate (fratele ultimului M.Gh.) în cadrul aceleiași instituții, la 18.09.2014, Comisia a adoptat Actul de constatare nr.03/185 prin care a constatat încălcarea regimului juridic al conflictului de interese. Pe cazul respectiv există deja o decizie a CNI rămasă definitivă. Actul de constatare a fost remis CNA la 08.12.2014, iar ca urmare dlui M.V. i-a fost aplicată amenda în mărime de 4000 lei. Ulterior, la 21.04.2015, ÎS „Edineț” a emis ordinul privind eliberarea din funcție al dlui M.Gh.; 4) în privința dlui G.R., fost șef al Serviciului juridic al Agenției „Moldsilva”, CNI a adoptat Actul de constatare nr.03/226 din 09.06.2016, prin care a dispus constatarea încălcărilor regimului juridic al conflictului de interese, cu sesizarea Procuraturii Generale
2.	Hotărârea Curții de Conturi nr.22 din 30.06.2016 „Privind Rapoartele auditului conformității exercițiului bugetar și gestionării patrimoniului public în cadrul entităților publice locale din raionul Ungheni pe anul 2015”	Materialele au fost remise prin scr. CCRM nr.05/1-513 din 24.06.2016, fiind solicitată verificarea respectării prevederilor Legii cu privire la conflictul de interese de către directorul Serviciului Tehnologii Informaționale al MAI, dl Dan Chirița, la încheierea Contractului de achiziție nr.09/14 din 13.01.2014 între SC „Rossoft” SRL și STI al MAI referitor la achiziționarea serviciilor de elaborare a sistemului automatizat de supraveghere a circulației rutiere „Controlul traficului”	Prin scr. nr.03/291 din 10.11.2016, ANI a informat Curtea de Conturi despre faptul că în privința dlui Ch.D., ex-director al Serviciului Tehnologii Informaționale al MAI, CNI a adoptat Actul de constatare nr.03/308 din 28.07.2016, prin care a dispus clasarea cauzei în privința persoanei nominalizate, pe motivul soluționării conflictului de interese în baza art.11 din Legea nr.16 din 15.02.2008

Anexa nr. 5

Lista materialelor remise Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal			
Nr. d/o	Hotărârea Curții de Conturi	Materialele remise	Rezultatul examinării materialelor remise
1.	Hotărârea Curții de Conturi nr.22 din 30.06.2016	Materialele acumulate au fost remise prin scr. CCRM nr.05/1-514 din 24.06.2016, fiind solicitată efectuarea controlului legalității prelucrării datelor cu caracter personal de către subiecții „Midland Engineering” SRL și „Dessa Internațional” SRL și întreprinderea măsurilor de rigoare (gestionarea de către Serviciul Tehnologii Informaționale al MAI a Sistemului Automatizat de Supraveghere a Circulației rutiere „Controlul traficului”)	La demersurile CCRM nr.05/1-514 din 24.06.2015 și nr. 01/2-1019 din 22.09.2016, CNPDCP a informat despre adoptarea la 13.07.2016 a Deciziei nr.135 privind suspendarea operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal, prin care s-a dispus blocarea operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal efectuate de alte entități decât operatorul de date – Ministerul Afacerilor Interne și persoana împuternicită de către operator – Serviciul Tehnologii Informaționale al MAI, cu blocarea accesului la Sistemul Automatizat de Supraveghere a Circulației rutiere „Controlul traficului”, în absența autorizației din partea CNPDCP

Curtea de Conturi a Republicii Moldova

Republica Moldova, mun. Chișinău,

bd. Ștefan cel Mare și Sfânt nr. 69

Tel. (022) 23-25-79

Fax (022) 23-30-20

Site: www.ccrm.md

